

การศึกษาพฤติกรรมการเล่นแบบสลิปตันแบบละครโทรทัศน์

ของนักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพ

การศึกษาพฤติกรรมการเล่นแบบสปีนตันแบบละครโทรทัศน์

ของนักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพ

การศึกษาเฉพาะบุคคลเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต

พ.ศ. 2554

©2554

ธนวุฒิ เสรฤทธิ์

สงวนลิขสิทธิ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
อนุมัติให้การศึกษาเฉพาะบุคคลนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต

เรื่อง การศึกษาพฤติกรรมการเล่นแบบสปีดปิงปองแบบละครโทรทัศน์ของนักศึกษา
มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

ผู้วิจัย ธนวุฒิ เศรษฐฤทธิ์

ได้พิจารณาเห็นชอบโดย

อาจารย์ที่ปรึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร.บุญเลิศ สุภคติก)

ผู้เชี่ยวชาญ

(ดร.สุदारัตน์ ดิษยวรรณะ จันทราวพัฒนากุล)

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศิวพร หวังพัฒนวงศ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ 19 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2554

ธนุติ เศรษฐฤทธิ์ ปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต, มีนาคม 2554, บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.

การศึกษาพฤติกรรมการเล่นแบบศิลปินต้นแบบละครโทรทัศน์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพ
(63 หน้า)

อาจารย์ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ ดร.บุญเลิศ สุภคิลก

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทศิลปินละครโทรทัศน์ในฐานะเป็นต้นแบบ
และเพื่อศึกษาการเลียนแบบพฤติกรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพต่อศิลปินต้นแบบ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการรวบรวม
ข้อมูล กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ นักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยกรุงเทพ วิทยาเขตรังสิต
ปีการศึกษา 2552-2553 ซึ่งมี จำนวน 23,581 คน โดยมี 9 คณะ ดังนี้ คณะนิเทศศาสตร์, คณะ
บริหารธุรกิจ, คณะบัญชี, คณะนิติศาสตร์, คณะวิศวกรรมศาสตร์, คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี,
คณะศิลปกรรมศาสตร์, คณะมนุษยศาสตร์ และคณะเศรษฐศาสตร์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สำหรับการทดสอบ
สมมุติฐาน ทดสอบด้วยสถิติ t-test และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA)
โดยศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะทางประชากรกับพฤติกรรมการเล่นแบบ โดยกำหนด
เกณฑ์ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ลักษณะประชากรที่แตกต่างกันทางด้านเพศและการรับชมละครโทรทัศน์มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการเล่นแบบศิลปินต้นแบบละครโทรทัศน์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
2. บทบาทของศิลปินต้นแบบละครโทรทัศน์ทางด้าน กระบวนการเรียนรู้จากตัวแบบ (กระบวนการให้ความสนใจ กระบวนการจำ กระบวนการแสดงออก และกระบวนการจูงใจ)

มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเล่นแบบศิลปินต้นแบบละครโทรทัศน์ของนักศึกษามหาวิทยาลัย
กรุงเทพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3. ประเภทละครโทรทัศน์ มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเล่นแบบศิลปินต้นแบบละคร
โทรทัศน์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

4. ปัจจัยมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเล่นแบบศิลปินต้นแบบละครโทรทัศน์ของนักศึกษา
มหาวิทยาลัยกรุงเทพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

5. เหตุผลการชมละครโทรทัศน์มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเล่นแบบศิลปินต้นแบบละคร
โทรทัศน์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระเล่มนี้เป็นส่วนหนึ่งในการเสริมสร้างองค์ความรู้ให้แก่ข้าพเจ้าเป็น อย่างยิ่งในด้านนิเทศศาสตร์ อีกทั้งยังเสริมสร้างสติปัญญาข้าพเจ้าในการจัดระบบความคิดให้เป็น ขึ้นตอนมากยิ่งขึ้น รู้จักคิดและค้นหาคำตอบให้กับงานวิจัยชิ้นนี้ได้เป็นอย่างดี อีกทั้งยังทำให้ ข้าพเจ้าเรียนรู้สังคมในโลกใบนี้มากยิ่งขึ้น ในการใช้การสื่อสารทั้งวจนภาษา และอวจนภาษาในการ ติดต่อสอบถามข้อมูลจากบุคลากรหลายๆ ฝ่าย เพื่อให้ได้มาซึ่งคำตอบที่ถูกต้องของการศึกษา ค้นคว้าอิสระเล่มนี้

การศึกษาค้นคว้าอิสระเล่มนี้จะสำเร็จลุล่วงไม่ได้หากปราศจากบุคคลสำคัญหลายฝ่าย ที่เป็นกำลังสำคัญให้แก่ข้าพเจ้า อาทิ รองศาสตราจารย์ ดร.บุญเลิศ ศุภคิลก อาจารย์ที่ปรึกษา ที่ให้ ความกรุณาแนะนำองค์ความรู้ในด้านต่างๆ และแก้ไขข้อบกพร่อง เกี่ยวกับงานวิจัยเล่มนี้ และ คณาจารย์ทุกๆ ฝ่ายที่นำความรู้ที่มีค่ายิ่งสอนสั่งข้าพเจ้าตั้งแต่เริ่มเข้าศึกษาปริญญาโท นิเทศศาสตร มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยกรุงเทพ จวบจนจบภาคการศึกษา ข้าพเจ้าขอขอบขอบพระคุณอย่างสูง

ขอขอบคุณและขอบใจเพื่อนๆ และรุ่นพี่ คณะนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต ภาคค่ำทุกๆ ท่าน ที่ คอยช่วยเหลือ และให้กำลังใจเสมอมา โดยเฉพาะ กานต์, พี่ฝ่าย, แอน, พี่วิท, พี่บอล ที่คอยอยู่ ด้วยกันเสมอมาตั้งแต่เริ่มเรียนจนจบการศึกษา

ขอบคุณนายรณชัญ แสงจันทร์ ที่คอยช่วยเหลือข้าพเจ้าเสมอมา และเป็นกำลังใจให้วิจัย ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์

สุดท้ายนี้ กราบขอบพระคุณ พ่อ พ.ต.อ. พงสิทธิ์ และแม่ปัทมพร เศรษฐฤทธิ์ บุพการีผู้ให้ทุก สิ่งทุกอย่างกับผู้วิจัย

ธนวุฒิ เศรษฐฤทธิ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ง
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ฐ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของงานวิจัย	3
สมมติฐานของงานวิจัย	3
ขอบเขตของงานวิจัย	3
คำนิยามศัพท์เฉพาะ	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
แนวคิดเกี่ยวกับละครโทรทัศน์	7
ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social learning Theory)	11
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	26
3 ระเบียบวิธีการวิจัย	29
กลุ่มประชากร และกลุ่มตัวอย่าง	29
กลุ่มตัวอย่าง	29
วิธีการสุ่มตัวอย่าง	30
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	30
เกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยน้ำหนักคะแนน	31
การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย	32
การเก็บรวบรวมข้อมูล	32
การวิเคราะห์ข้อมูล	33
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	34
ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะประชากร	35

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
4	ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมกำรรับชมละคร โทรทัศน์ และเนื้อหาละครโทรทัศน์	38
	ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ประเภทรายการของศิลปินต้นแบบ ละครโทรทัศน์	43
	ส่วนที่ 4 ผลวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนของระดับพฤติกรรม การเลียนแบบศิลปิน	46
	การทดสอบสมมติฐาน	50
	สมมติฐานที่ 1 ลักษณะประชากรของนักศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพมีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรม การเลียนแบบศิลปินต้นแบบละครโทรทัศน์	50
	สมมติฐานที่ 2 นักแสดงละครโทรทัศน์ต้นแบบมีอิทธิพลต่อ พฤติกรรมกำรเลียนแบบศิลปินต้นแบบละคร โทรทัศน์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพ	53
5	สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	58
	สรุปผลการวิจัย	58
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะประชากร	58
	ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมกำรรับชมละคร โทรทัศน์ และเนื้อหาละครโทรทัศน์	59
	ผลการวิเคราะห์ศิลปินต้นแบบละครโทรทัศน์	59
	ผลการทดสอบสมมติฐาน	60
	อภิปรายผล	60
	ข้อเสนอแนะ	63
	บรรณานุกรม	64
	ภาคผนวก	68
	แบบสอบถาม	69
	ประวัติผู้เขียน	75

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ค่าเฉลี่ยแสดงความคิดเห็น	32
2	แสดงจำนวนและค่าร้อยละของข้อมูลลักษณะประชากร จำแนกตามเพศ	35
3	แสดงจำนวนและค่าร้อยละของข้อมูลลักษณะประชากร จำแนกตามอายุ	35
4	แสดงจำนวนและค่าร้อยละของข้อมูลลักษณะประชากร จำแนกตามคณะ ที่กำลังศึกษา	36
5	แสดงจำนวนและค่าร้อยละของข้อมูลลักษณะประชากร จำแนกตามระดับชั้นปี	36
6	แสดงจำนวนและค่าร้อยละของข้อมูลลักษณะประชากร จำแนกตามรายได้	37
7	แสดงจำนวนและค่าร้อยละของพฤติกรรมมารับชมละคร โทรทัศน์ จำแนกตามความ สนใจการรับชมละคร	38
8	แสดงจำนวนและค่าร้อยละของพฤติกรรมมารับชมละคร โทรทัศน์ จำแนกตามช่องละคร โทรทัศน์	38
9	แสดงจำนวนและค่าร้อยละของพฤติกรรมมารับชมละคร โทรทัศน์ จำแนกตามช่วงเวลาการเปิดรับชมละคร โทรทัศน์	38
10	แสดงจำนวนและค่าร้อยละของพฤติกรรมมารับชมละคร โทรทัศน์ จำแนกตามการรับชมละคร โทรทัศน์บ่อยแค่ไหน	39
11	แสดงจำนวนและค่าร้อยละของพฤติกรรมมารับชมละคร โทรทัศน์ จำแนกตามประเภทของละคร โทรทัศน์	39
12	แสดงจำนวนและค่าร้อยละของพฤติกรรมมารับชมละคร โทรทัศน์ จำแนกตามช่วงเวลาที่น่าสนใจกับผู้ร่วมเปิดรับชมละคร โทรทัศน์	40
13	แสดงจำนวนและค่าร้อยละของพฤติกรรมมารับชมละคร โทรทัศน์ จำแนกตามปัจจัยที่เลือกรับชมละคร โทรทัศน์	41
14	แสดงจำนวนและค่าร้อยละของพฤติกรรมมารับชมละคร โทรทัศน์ จำแนกตามเหตุผลที่ชอบชมละคร โทรทัศน์	42
15	แสดงจำนวนและค่าร้อยละของพฤติกรรมมารับชมละคร โทรทัศน์ จำแนกตามสิ่งที่ได้จากการรับชมละคร โทรทัศน์	42

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
16	แสดงจำนวนและค่าร้อยละของศิลปินต้นแบบละครโทรทัศน์ จำแนกตามลำดับศิลปินที่ชื่นชอบ	43
17	แสดงจำนวนและค่าร้อยละของศิลปินต้นแบบละครโทรทัศน์ จำแนกตามเหตุผลการชื่นชอบศิลปิน	44
18	แสดงจำนวนและค่าร้อยละของศิลปินต้นแบบละครโทรทัศน์ จำแนกตามความสนใจศิลปิน	44
19	แสดงจำนวนและค่าร้อยละของศิลปินต้นแบบละครโทรทัศน์ จำแนกตามการจดจำบทบาทการแสดงของศิลปินต้นแบบละครโทรทัศน์	45
20	แสดงจำนวนและค่าร้อยละของศิลปินต้นแบบละครโทรทัศน์ จำแนกตามศิลปินต้นแบบละครโทรทัศน์ที่มีผลต่อการเลียนแบบ	45
21	แสดงจำนวนและค่าร้อยละของศิลปินต้นแบบละครโทรทัศน์ จำแนกตามแรงจูงใจในตัวศิลปินต้นแบบละครโทรทัศน์	46
22	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมการเลียนแบบ ศิลปินต้นแบบละครโทรทัศน์	46
23	การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับพฤติกรรมการ เลียนแบบศิลปินต้นแบบละครโทรทัศน์	50
24	การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับพฤติกรรมการ เลียนแบบศิลปินต้นแบบละครโทรทัศน์ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพ	50
25	การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างคณะที่กำลังศึกษา กับพฤติกรรมการเลียนแบบศิลปินต้นแบบละครโทรทัศน์ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพ	51
26	การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างระดับชั้นปีที่กำลังศึกษา กับพฤติกรรมการเลียนแบบศิลปินต้นแบบละครโทรทัศน์ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพ	51

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
27	การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างรายได้กับพฤติกรรม การเขียนแบบศิลปินต้นแบบละคร โทรทัศน์ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพ	52
28	การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการรับชม ละคร โทรทัศน์กับพฤติกรรมการเขียนแบบศิลปินต้นแบบละคร โทรทัศน์ ของนักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพ	52
29	การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการสนใจศิลปินต้น แบบละคร โทรทัศน์กับพฤติกรรมการเขียนแบบศิลปินต้นแบบ ละคร โทรทัศน์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพ	53
30	การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการจดจำบทบาท การแสดงของศิลปินต้นแบบละคร โทรทัศน์กับพฤติกรรมการเขียนแบบ ศิลปินต้นแบบละคร โทรทัศน์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพ	53
31	การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการเขียนแบบ ศิลปินต้นแบบละคร โทรทัศน์กับพฤติกรรมการเขียนแบบศิลปินต้นแบบ ละคร โทรทัศน์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพ	54
32	การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจจาก ศิลปินต้นแบบละคร โทรทัศน์กับพฤติกรรมการเขียนแบบศิลปินต้นแบบ ละคร โทรทัศน์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพ	54
33	การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเภทละคร โทรทัศน์ กับพฤติกรรมการเขียนแบบศิลปินต้นแบบละคร โทรทัศน์ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพ	55
34	การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยกับพฤติกรรม การเขียนแบบศิลปินต้นแบบละคร โทรทัศน์ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพ	55

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
35	การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างเหตุผลการชม ละครโทรทัศน์กับพฤติกรรมการเลียนแบบศิลปินต้นแบบละครโทรทัศน์ ของนักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพ	56
36	การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งที่ได้จากการรับชม ละครโทรทัศน์กับพฤติกรรมการเลียนแบบศิลปินต้นแบบละครโทรทัศน์ ของนักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพ	56
37	การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการชื่นชอบศิลปิน กับพฤติกรรมการเลียนแบบศิลปินต้นแบบละครโทรทัศน์ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพ	57

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	กรอบแนวคิดของการทำวิจัย	6
2	ปัจจัยแทรกซ้อน	12
3	กระบวนการเลือกสรร 3 ชั้น	15

บทที่ 1

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

วัยรุ่นเป็นวัยแห่งการเปลี่ยนแปลงสำคัญที่สุดช่วงหนึ่งของชีวิต เนื่องจากอยู่ในช่วงของวัย เชื่อมต่อระหว่างวัยเด็กกับวัยผู้ใหญ่ซึ่งมีพัฒนาการอย่างรวดเร็วทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ และสังคม กล่าวคือ ร่างกายเจริญเติบโตเข้าสู่สภาวะทางเพศ มีอารมณ์แปรปรวนอ่อนไหว ง่าย มีปัญหาในด้านการปรับตัว สมองเจริญเติบโตเต็มที่มีความสามารถในการคิดหาเหตุผลในเชิง นามธรรมได้เท่าผู้ใหญ่ แต่ยังคงอย่ประสบการณ์ในชีวิต (เบญจา รักพงษ์, 2542, หน้า 1) ซึ่งถือว่าเป็น ช่วงระยะเวลาที่มีความสำคัญที่จะสร้างเสริมคุณภาพปลูกฝังแบบแผนการดำเนินชีวิตที่เหมาะสม เพื่อที่จะได้เติบโตเป็นผู้ใหญ่อย่างมีคุณภาพ และมีสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรง ในปัจจุบันประเทศไทย เรามีประชากรวัยรุ่นอายุ 10-24 ปี ประมาณ 17 ล้านคนหรือร้อยละ 27 ของประชากรทั้งหมดของ ประเทศและวัยรุ่นกลุ่มนี้จะเป็นกลุ่มที่สำคัญของประเทศต่อไปในอนาคต (วิโรจน์ อารีย์กุล, 2545, หน้า 55) ปัจจัยที่มีอิทธิพลทำให้วัยรุ่นมีพฤติกรรมก้าวร้าวคือ การเลี้ยงดูของครอบครัว การอบรม สั่งสอนของครูอาจารย์ อิทธิพลของเพื่อน อิทธิพลของการรับสื่อ อิทธิพลของสิ่งแวดล้อม มีนัย สัมพันธ์ทางสถิติในระดับมาก กลุ่มตัวอย่างในช่วงอายุ 13-15 ปี ได้รับอิทธิพลจากการเลี้ยงดู จาก ครอบครัวมากที่สุด วัยรุ่นหญิง ได้รับอิทธิพลจากการเลี้ยงดูของครอบครัว และอิทธิพลของสื่อ มากกว่าชาย วัยรุ่นชายได้รับอิทธิพลจากการอบรมสั่งสอนของครูอาจารย์ อิทธิพลของเพื่อน และ อิทธิพลของสื่อมากกว่าหญิง (สุพัฒน์ ไตวิจักษณ์ชัยกุล, 2551)

จะเห็นได้ว่าในปัจจุบันละคร โทรทัศน์ได้มีอิทธิพลและบทบาทต่อสังคมไทยเป็นอย่างมาก ทั้งแทรกซึมเข้าไปทุกสถาบันของสังคมไม่ว่าจะเป็นการเมือง การศึกษาวัฒนธรรมและครอบครัว ซึ่งจะเห็นได้ว่าละครโทรทัศน์ได้ส่งผลกระทบต่อทุกสถาบันทางอ้อม คือ การนำข้อมูลข่าวสารและความบันเทิงและโทรทัศน์ยังมีส่วนสำคัญในการเผยแพร่วัฒนธรรม ทางเทคโนโลยีที่สามารถทำให้ เราสร้างจินตนาการไปกับข้อมูลความบันเทิงต่างๆ ได้ขีดจำกัด ความนิยมในการรับสื่อ โทรทัศน์ ถึง การเปิดรับชมสื่อต่างๆ และเนื้อหาที่น่าสนใจสื่อต่างๆ อย่างต่อเนื่อง ผู้ชมได้มีพฤติกรรมการเปิด รับชมรายการประเภทบันเทิงสูงสุด

ปัญหาที่พบเห็น เนื่องจากสื่อโทรทัศน์นำเสนอรูปแบบที่เกี่ยวกับการที่เด็กและเยาวชนอาจนำพฤติกรรมนั้นมาเลียนแบบได้ คือ โทรทัศน์มีเนื้อหาที่รุนแรง ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 4 รูปแบบหลัก คือ การแสดงออกทางพฤติกรรมก้าวร้าว การผ่อนคลายความก้าวร้าว ความรู้สึกชินชาต่อความก้าวร้าว ความกลัวความก้าวร้าวรุนแรง นอกจากนี้ยังพบพฤติกรรมการเลียนแบบด้านการแต่งตัว การพูดจา แสดงการข่มขู่คุกคาม และแสดงผลลัพธ์จากการทำร้าย เมื่อเด็กและเยาวชนได้รับสารเหล่านี้ โดยปราศจากผู้ให้การชี้แนะที่ถูกต้อง อาจเกิดพฤติกรรมการเรียนรู้ การเลียนแบบ ความหวาดระแวงจนไม่ไว้ใจใครและเกิดความชินชาต่อความรุนแรงขึ้น ได้ในที่สุด (เป็ทมาภรณ์ สุขสมโสด, 2551) นักแสดงละครโทรทัศน์ผู้ที่ได้รับสวมบทบาทการแสดงเพื่อถ่ายทอดจากเรื่องราวบทประพันธ์ก็นับเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ทำให้วัยรุ่นเลียนแบบพฤติกรรมเป็นอย่างมาก ยิ่งนักแสดงละครโทรทัศน์แสดงได้สวมบทบาทมากเท่าไร คนดูก็ยิ่งพากันชื่นชอบมากขึ้น พยายามที่จะเลียนแบบพฤติกรรมของนักแสดงละครโทรทัศน์ต้นแบบ เพราะคิดว่าถ้าทำตามหรือเลียนแบบนักแสดงละครโทรทัศน์ต้นแบบบุคคลนั้นเหมือนกับว่าตนเองได้รับการชื่นชมจากสังคม เช่นเดียวกัน จึงทำให้นักแสดงละครโทรทัศน์ต้นแบบมีอิทธิพลต่อวัยรุ่นเป็นอย่างมาก และสื่อเองก็มีบทบาทในการชักนำเรื่องราวต่างๆของนักแสดงละครโทรทัศน์ต้นแบบบุคคลนั้นมาถ่ายทอดได้เกือบทุกเวลา เช่น กรณีข่าวที่นักแสดงละครโทรทัศน์ต้นแบบมีบุตรกับนักแสดงละครโทรทัศน์ที่เล่นละครด้วยกันโดยที่ไม่ได้จดทะเบียนสมรสกัน นับเป็นอีกพฤติกรรมหนึ่งที่วัยรุ่นจะเลียนแบบได้ เพราะคิดว่านักแสดงละครโทรทัศน์ต้นแบบทำได้และไม่ได้เสียหายอะไร เป็นต้น

จากความเป็นมาของปัญหาดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของวัยรุ่น เพราะปัญหาของวัยรุ่นไม่ใช่แค่ปัญหาระดับครอบครัว แต่เป็นปัญหาระดับประเทศ วัยรุ่นเป็นวัยที่อยู่ในช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อ ยังไม่สามารถตัดสินใจได้เองในทุกๆเรื่อง ประสบการณ์ยังไม่เท่ากับวัยผู้ใหญ่หากสังคมปล่อยปละละเลยปัญหาของวัยรุ่นต่อไปเรื่อยๆโดยไม่มี การวางแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตของวัยรุ่นให้ดีขึ้น ประเทศชาติจะขาดกำลังคนรุ่นใหม่ที่จะมาโอนถ่ายการเปลี่ยนแปลงทางประชากรตามวัยต่างๆ แต่ละรุ่น โดยที่จะขาดวัยแรงงานที่สำคัญไปในช่วงหนึ่ง เพราะทุกวัยต้องมีการโอนถ่ายการเปลี่ยนแปลงทางประชากร เช่น วัยเด็กไปสู่วัยรุ่น วัยรุ่นไปสู่วัยแรงงาน เป็นต้น

ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นถึงความสำคัญของการศึกษาพฤติกรรมการเล่นแบบศิลปินต้นแบบของเยาวชนไทย โดยได้เลือกศึกษาเฉพาะ นักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพ เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อศึกษาหาบทบาทและวิธีการระบวนการรับรู้ของนักศึกษา ซึ่งเปรียบเป็นเยาวชนกลุ่มหนึ่งที่สามารถถ่ายทอดพฤติกรรมการเล่นแบบของเยาวชนไทยได้ดี อีกทั้งนักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพมีความหลากหลายทางด้านฐานะ ความเป็นอยู่ทางสังคม เศรษฐกิจและวัฒนธรรมการเล่นแบบที่แตกต่าง เช่น มีความมั่นใจ เชื่อมมั่นในตนเองสูง ซึ่งสามารถสะท้อนให้เห็นถึงพฤติกรรมของเยาวชนได้ค่อนข้างดี และสังเกตได้จากพฤติกรรมการแต่งกาย การใช้สินค้าอุปโภคและบริโภคที่เน้นตามกระแสปัจจุบัน หากใครไม่ใช้จะคิดว่าตกรกระแสไม่เข้าพวก ไม่เข้าสังคม ดูไม่เป็นที่ยอมรับของสังคม ซึ่งนักศึกษาอาจจะมองว่าเป็นสิ่งสำคัญในการอยู่ร่วมกันของสังคม มองเพียงสิ่งของนอกกายแต่ไม่ได้มองซัดถึงด้านจิตใจ

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมศิลปินละครโทรทัศน์ในฐานะเป็นต้นแบบ
2. เพื่อศึกษาการเล่นแบบพฤติกรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพต่อศิลปินต้นแบบ

สมมติฐานในการวิจัย

1. ลักษณะประชากรของนักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพที่ต่างกัน มีพฤติกรรมการเล่นแบบศิลปินต้นแบบละครโทรทัศน์ที่แตกต่างกัน
2. การเลียนแบบพฤติกรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพได้รับอิทธิพลมาจากศิลปินต้นแบบละครโทรทัศน์

ขอบเขตของงานวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมุ่งศึกษาเฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยกรุงเทพ วิทยาเขตรังสิต ปีการศึกษา 2552-2553 ซึ่งมี จำนวน 23,581 คน โดยมี 9 คณะ ดังนี้ คณะนิเทศศาสตร์, คณะบริหารธุรกิจ, คณะบัญชี, คณะนิติศาสตร์, คณะวิศวกรรมศาสตร์, คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, คณะศิลปกรรมศาสตร์, คณะ

มนุษยศาสตร์ และคณะเศรษฐศาสตร์ โดยผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลศึกษาในช่วงเดือนตุลาคม - ธันวาคม พ.ศ. 2553

1. ตัวแปรที่ศึกษา

1.1 ตัวแปรต้น ประกอบด้วย

- คุณลักษณะประชากร ได้แก่ เพศ อายุ คณะที่กำลังศึกษา ระดับชั้นปี รายได้ พฤติกรรมการรับชมละครโทรทัศน์ และ ประเภทของละครโทรทัศน์
- คุณลักษณะประชากรของศิลปินต้นแบบละครโทรทัศน์

1.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ พฤติกรรมการเลียนแบบศิลปินต้นแบบละครโทรทัศน์

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

- นักแสดง : อาชีพของบุคคลที่แสดงหรือเล่นตามบทบาทในการแสดง นาฏกรรม ละคร ภาพยนตร์ โทรทัศน์
- ละครโทรทัศน์ : รายการทางโทรทัศน์ที่มีบทละครและเรื่องราว ไม่รวมถึงรายการ จำพวก กีฬา ข่าว เรือลิตีโชว์ เกมโชว์ สแตนด์อัปคอเมดี้ และ วาไรตี้โชว์ โดยละครโทรทัศน์โดยมากจะมีหลายตอน เน้นความบันเทิงเป็นหลัก เพื่อการรับชมภายในเคหสถาน
- ต้นแบบ : แบบดั้งเดิม แบบที่มีมาแต่แรก แบบที่สร้างขึ้นไว้แต่แรก สิ่งที่สร้างขึ้นเป็นแบบฉบับ ใช้เป็นต้นเค้าสำหรับสร้างสิ่งอื่นให้มีลักษณะเดียวกัน หรือคล้ายคลึงกัน
- การเลียนแบบ : เกิดการเลียนแบบด้านค่านิยมการเลียนแบบด้านพฤติกรรม เช่น ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความหุรหุราหรือฟุ่มเฟือย ความรัก ครอบครั้ว การชิงรักหักสวาท การพนัน การรักนวลสงวนตัว พฤติกรรมก้าวร้าว เพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน ความมั่นใจในตัวเอง ศักดิ์ศรี ความเป็นผู้ชายหรือผู้หญิง เป็นต้น

นักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพ : นักศึกษาที่กำลังศึกษาตั้งแต่ระดับชั้นปีที่ 1 – 4
ของมหาวิทยาลัยกรุงเทพ

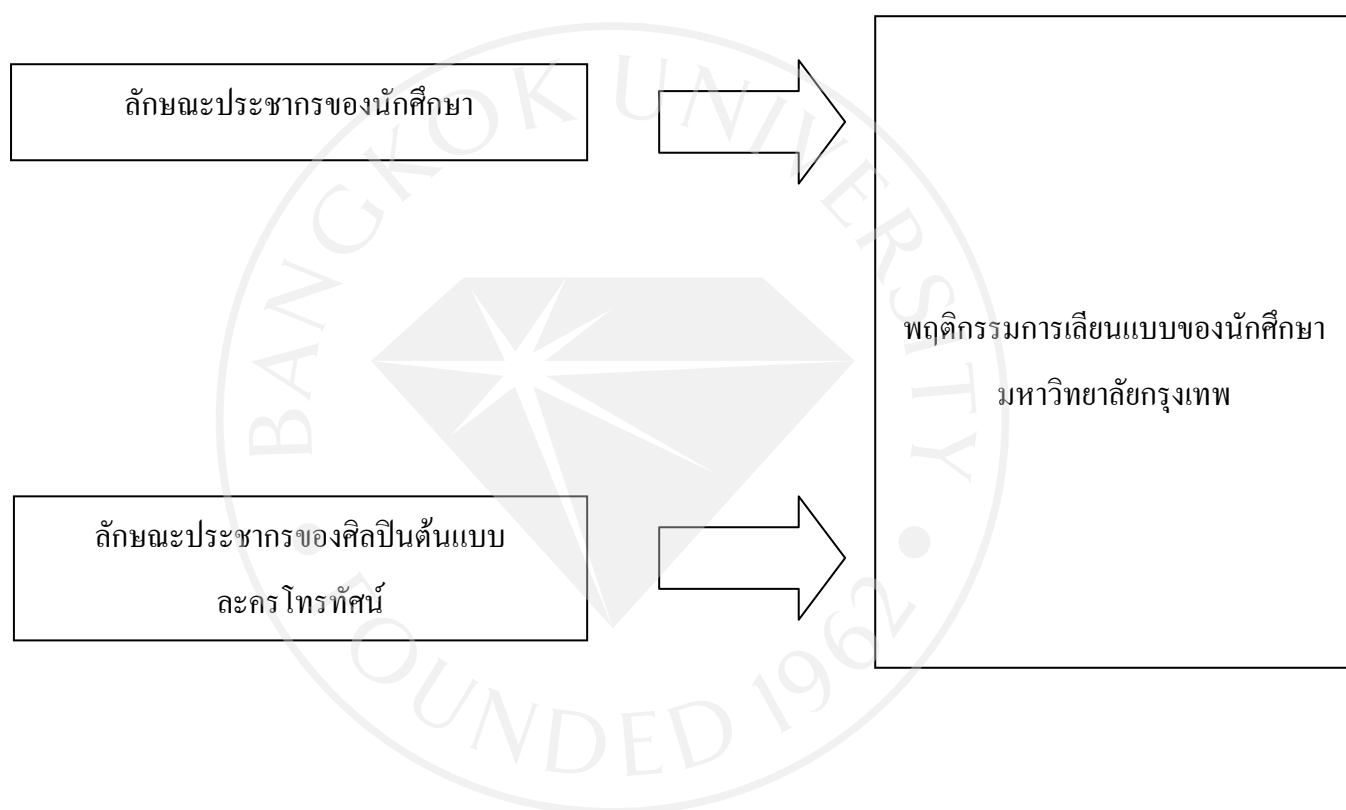
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผลของการวิจัยสามารถใช้เป็นประโยชน์ในการรณรงค์ส่งเสริมและปรับปรุงพัฒนาคุณภาพชีวิตนักศึกษาของมหาวิทยาลัยกรุงเทพให้ดีขึ้นในด้านการรับสื่อที่ถูกต้องเหมาะสม การเลือกใช้ประโยชน์จากศิลปวัฒนธรรมแบบละครโทรทัศน์ในทางที่ดี เช่น ด้านการศึกษา ด้านการวางตัวในสังคม เป็นต้น และยังเป็นแนวทางให้กับมหาวิทยาลัยต่างๆ ทั่วประเทศในการดูแลบริหารจัดการนักศึกษา
2. ผลของการวิจัยสามารถใช้เป็นแนวทางให้กับผู้ปกครองในการดูแลนักศึกษาที่อยู่ในความดูแล เพื่อใช้ในการปรับตัวระหว่างผู้ปกครองและบุตร ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างความสัมพันธ์ของครอบครัวให้ดียิ่งขึ้น ไม่ก่อให้เกิดปัญหาในสังคม
3. ผลของการวิจัยสามารถนำไปพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพของละครโทรทัศน์ที่เหมาะสมสำหรับนักศึกษา และกลุ่มเยาวชน อีกทั้งยังเป็นแนวทางให้กับศิลปวัฒนธรรมแบบละครโทรทัศน์ในการพัฒนาตนเองเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับนักศึกษา และกลุ่มเยาวชน
4. ผลของการวิจัยสามารถใช้เป็นข้อมูลให้กับบุคลากรทางสื่อสารมวลชนและองค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปประยุกต์และปรับใช้ในหน่วยงาน และเป็นข้อมูลในการแก้ไขปัญหา รวมถึงการหาแนวทางการป้องกัน

ภาพที่ 1: กรอบแนวคิดของการทำวิจัย

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาพฤติกรรมกรรมการเขียนแบบศิลปินต้นแบบละครโทรทัศน์ของนักศึกษามหาวิทยาลัย
กรุงเทพ ผู้วิจัยได้นำแนวความคิด ทฤษฎี ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาศึกษาเพื่อเป็นแนวทางใน
การวิจัยดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับละครโทรทัศน์

1.1 แนวคิดเกี่ยวกับละครโทรทัศน์กับเด็กร้อง

1.2 ความหมายของละครโทรทัศน์

2. ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social learning Theory)

2.1 ทฤษฎีเกี่ยวกับกระบวนการเลือกรับสาร

2.2 แนวคิดเรื่องการเขียนแบบ

2.3 ทฤษฎีเรื่องการเขียนแบบ

1. แนวคิดเกี่ยวกับละครโทรทัศน์

ละครโทรทัศน์เป็นรายการบันเทิงที่จัดได้ว่าเป็นหัวใจหลักของสถานีโทรทัศน์ที่มีผู้ชมให้
ความสนใจมากที่สุด และเป็นรายการที่ทำรายได้ให้กับสถานีมากเป็นลำดับต้นๆ ในแต่ละชั่วโมงที่
ออกอากาศ หากละครโทรทัศน์เรื่องใดสามารถดึงดูดผู้ชมให้ติดตามได้เป็นจำนวนมาก ย่อมทำให้
สถานีโทรทัศน์นั้นได้รับความนิยมมากกว่าสถานีอื่น และทำให้ผู้สนับสนุนเข้ามาอุปถัมภ์ทาง
การเงินให้กับสถานีโทรทัศน์จำนวนมากด้วย เช่น การซื้อเวลาออกอากาศโฆษณา

กาญจนา แก้วเทพ (2545, หน้า 218-222) ได้อธิบายว่า เป้าประสงค์ของการดูละคร
โทรทัศน์ของผู้ชมโดยส่วนใหญ่ นอกจากเพื่อความสนุกสนานและความบันเทิงแล้วต่างก็มีแรง

บันดาลใจที่ซ่อนเร้นอยู่ในเจตจำนงเรื่องความบันเทิงแทบทั้งสิ้น โดยสามารถสรุปเหตุผลที่สำคัญต่างๆ ของการดูละครโทรทัศน์ได้ 5 ประการ ดังนี้ ประการแรกผู้ชมละครโทรทัศน์เพื่อการบำบัด (Therapy) หรือทดแทน (Substitution) บางสิ่งบางอย่างที่ขาดหายไปในโลกแห่งความเป็นจริง เนื่องจากชีวิตจริงของคนในแต่ละกลุ่มต่างก็มีปัญหาแตกต่างกันไป การที่ละครมีเนื้อหาเกี่ยวพันกับตัวละครจากหลายเพศ หลายวัย หลายชนชั้น และหลายกลุ่มสังคม ละครจึงเป็นกลไกหนึ่งในการระบายออกทางสังคม ประการที่ 2 ผู้ชมละครโทรทัศน์เพื่อลดความขัดแย้ง (Tensions) ในโลกแห่งความเป็นจริงผู้ชมสามารถดูละครเพื่อเป็นการประสาทรอยร้าวทางสังคม และเชื่อมรอยต่อต่างๆ ที่อาจเป็นเงื่อนไขสู่การลดความขัดแย้งหรือตึงเครียดได้ ประการที่ 3 ผู้ชมละครโทรทัศน์เพื่อหลบหนี (Escapism) ชีวิตประจำวันที่น่าเบื่อหน่าย จากโครงสร้างทางสังคม มนุษย์มักจะแสวงหาพื้นที่ในการต้านทาน หรือท้าทายกฎระเบียบแห่งสังคมเสมอ ประการที่ 4 ผู้ชมละครโทรทัศน์เพื่อการหาเพื่อน ละครโทรทัศน์ถือเป็นพื้นที่ปลอดภัยเมื่อผู้ชมนั่งดูละคร พวกเขาจะหาข้อสรุปให้กับตนเอง ตามแต่ประสบการณ์ทางสังคม และประสบการณ์ในชีวิตที่ผ่านมา และสุดท้าย ผู้ชมละครโทรทัศน์เพื่อซบซุบนินทาและสร้างชุมชนทางสังคมขึ้นมา สำหรับผู้คนในโลกปัจจุบันแล้ว ไม่ค่อยมีใครมีประสบการณ์ร่วมที่เหมือนกัน หรือสามารถพูดคุยเรื่องเดียวกันได้ พวกเขาจะพูดคุยกันเกี่ยวกับสิ่งที่เห็นจากละครโทรทัศน์ทดแทน ดังนั้น การดูละครโทรทัศน์จึงเป็นส่วนหนึ่งในการสร้างประสบการณ์ร่วมกันในการสนทนา

การสร้างละครนั้น ถือได้ว่าเป็นการสร้างโลกในจินตนาการของผู้สร้างสรรค์งานละครนั้น ให้เป็นจริงขึ้นมา ละครเปรียบเสมือนการสร้างโลกขึ้นอีกโลกหนึ่ง มีวิธีการดำเนินชีวิตที่หลากหลาย มีทั้งความดีและความชั่วร้าย มีเหตุการณ์ต่างๆ ที่ไม่อยู่กับที่ เคลื่อนจากจุดหนึ่งไปสู่อีกจุดหนึ่งตลอดเวลาจนกว่าจะถึงจุดอวสานของเรื่อง (นภากาศ อัจฉริยะกุล, 2531, หน้า 581) แต่ปัญหาอยู่ที่ว่าหากผู้สร้างสรรค์จินตนาการนั้น ไม่คำนึงถึงสาระหรือองค์ประกอบอื่นๆ ก็อาจทำให้เกิดละครในรูปแบบ ดังนี้

1. ละครที่มุ่งเฉพาะความบันเทิงโดยไม่คำนึงถึงเหตุผล ไม่คำนึงถึงความเป็นจริงในชีวิต แต่จะมุ่งความบันเทิงใจเพียงอย่างเดียว เช่น ละครตลก ละครชวนหัว

2. ละครที่มุ่งแสดงอารมณ์รุนแรง โหดเหี้ยมทารุณ ความยากจนแร้นแค้น เช่น ละครเกี่ยวกับ สงคราม ละครอาชญากรรม

การวางแผนผลิตละครโทรทัศน์ มีวิธีการเช่นเดียวกับการวางแผนการผลิตรายการโทรทัศน์ คือ การแสวงหาแนวความคิด การกำหนดวัตถุประสงค์ การเขียนบท การวิเคราะห์ผู้ชมเป้าหมาย การวิเคราะห์เนื้อหาและข้อมูล นอกจากนี้ การวางแผนผลิตละครโทรทัศน์ยังมีอีก 2 ขั้นตอน คือ

1. การแยกบท (Scrip break down) เป็นการศึกษาบทอย่างละเอียดในแต่ละฉาก แล้ว กำหนดรายละเอียดนั้นๆ ไว้ใช้งาน ผู้ผลิตรายการต้องมอบหมายความรับผิดชอบแก่บุคลากรด้าน ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

2. การแสวงหาผู้แสดง (Audition หรือ Try-out) บางแห่งจะประกาศหาผู้แสดงมาทดลอง แสดงบทบาทต่างๆ ในบทละคร แล้วเลือกเพิ่มผู้ที่เหมาะสมที่สุดเพื่อให้มารับบทบาทนั้นๆ (นภภรณ์ อัจฉริยะ, 2531, หน้า 620)

1.1 แนวคิดเกี่ยวกับละครโทรทัศน์กับเด็กวัยรุ่น

พรพิมล เจียมนาครินทร์ (2539, หน้า 210) ได้อธิบายว่าปัจจุบันสื่อมวลชนได้เจริญก้าวหน้า อย่างรวดเร็วและขยายขอบเขตไปทั่วประเทศ ทำให้ความรู้ความเจริญก้าวหน้าข้อมูลและข่าวสาร ต่างๆ แพร่ไปทุกที่ สื่อมวลชนมีหน้าที่สำคัญคือ การให้ข่าวสารแก่ประชาชนที่รับฟัง รับชม และ ผู้อ่านเพื่อให้ข่าวสารความบันเทิง ความรู้ที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ และยังถ่ายทอด วัฒนธรรม ความคิดทัศนคติ แก่ประชาชน ดังนั้น สารที่ส่งมาจากสื่อมวลชนจึงควรได้รับการ ตรวจสอบอย่างระมัดระวัง และเป็นไปในทางที่ถูกต้อง ปัจจุบันได้มีผู้ใช้สื่อมวลชนเพื่อหา ผลประโยชน์จากกลุ่มวัยรุ่นอย่างเสรี การแข่งขันช่วงชิงผลประโยชน์ทำให้เกิดการละเลยเอาใจใส่ ว่าผลเสียจะตกที่ใคร วัยรุ่นเป็นวัยที่เสาะแสวงหาสิ่งที่น่าสนใจ จากการศึกษาวิจัยหลายหน่วยงาน พบว่าการแพร่ภาพออกอากาศของวิทยุโทรทัศน์ในทุกวันเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้วัยรุ่นสร้าง พฤติกรรมที่ไม่ดี ไม่มีคุณภาพของชีวิต มีแต่ความมั่งงายและเพื่อฝัน สื่อมวลชนทุกประเภทจึงมี อิทธิพลต่อเด็กวัยรุ่นอย่างมาก จากการสำรวจในประเทศสหรัฐอเมริกาพบว่า เด็กอายุ 6-11 ปี ใช้ เวลาในการดูโทรทัศน์ประมาณ 25.2 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ นับเป็นการใช้เวลาที่มากกว่าการเรียน

หนังสือ และในประเทศไทยพบว่า เยาวชนไทยที่มีอายุ 10-15 ปี ชมโทรทัศน์เฉลี่ย 25 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ซึ่งถือว่าอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างสูงเมื่อเทียบกับต่างประเทศ

การดูโทรทัศน์เป็นกิจกรรมประจำวันอย่างหนึ่งในครอบครัว ผู้ปกครองมักคิดว่าการปล่อยให้เด็กๆ นั่งดูโทรทัศน์เพียงลำพัง ยังปลอดภัยกว่าให้ออกไปนอกบ้าน โดยที่ไม่ได้คำนึงถึงว่าพวกเขาได้ซึมซับอะไรบ้างจากโทรทัศน์

จากข้อมูลของมูลนิธิเพื่อการพัฒนาเด็ก, องค์การบริหารแผนงาน (2551, หน้า 10-12) พบว่าทำไมวัยรุ่นและผู้ใหญ่จึงรู้สึกว่ายากเหลือเกินที่จะปิดโทรทัศน์ สิ่งนี้เกิดขึ้นเพราะเมื่อเปิดโทรทัศน์ดูเราจะรู้สึกผ่อนคลายทันที และความรู้สึกนี้จะหายวับไปทันทีที่ปิดโทรทัศน์ หลังการออกกำลังกายจะรู้สึกกระชุ่มกระชวย แต่หลังจากการดูโทรทัศน์เรามากจะรู้สึกหมดแรง จึงสามารถรู้สึกได้ว่าโทรทัศน์เหมือนแม่เหล็กดึงดูดให้ต้องเปิดมันมากกว่าที่ตั้งใจไว้ และแม้ว่าการดูโทรทัศน์ที่ยาวนานจะไม่ให้อะไรแก่ร่างกายเลย บางคนอาจคิดว่าวัยรุ่นได้ดูโทรทัศน์แล้ว ได้เรียนรู้ข้อมูลข่าวสาร ได้มีความคิดกว้างไกลทันสมัย แต่ทราบหรือไม่ว่าการดูโทรทัศน์ไม่ต้องใช้สมองทำงาน พวกเขาต้องติดตามดูเรื่องราวที่ผ่านไปอย่างรวดเร็ว และไม่สามารถหมุนเรื่องราวเพื่อคิดวิเคราะห์ที่ไตร่ตรองถึงเหตุและผล ซึ่งสิ่งตรงนี้ตรงกันข้ามกับการอ่านหนังสือที่สามารถหยุดเพื่อย้อนกลับมาอ่านใหม่เพื่อคิดไตร่ตรองได้ โทรทัศน์สร้างภาพ คำพูด และอารมณ์ให้รับรู้โดยไม่ต้องอาศัยการตีความ เพียงแค่นั่งลงและจ้องดูโทรทัศน์ในขณะที่การอ่านหนังสือจำเป็นต้องใช้จินตนาการสร้างภาพเอง การอ่านจึงเป็นการใช้กิจกรรมที่ใช้สมองทำงานมากกว่าดูโทรทัศน์ มีการศึกษาค้นคว้ามากมายเกี่ยวกับผลดีและผลเสียจากการดูโทรทัศน์ เนื่องจากการดูโทรทัศน์เข้ามามีบทบาทอย่างยิ่งต่อวัยรุ่นยุคนี้ พร้อมทั้งขอเสนอต่อผู้ใหญ่ในสังคมต่อทิศทางของโทรทัศน์ที่เหมาะสมกับวัยรุ่น

ละครโทรทัศน์เป็นการสร้างเรื่องราว สร้างเหตุการณ์ สร้างจินตนาการขึ้นเพื่อให้เป็นที่สนใจ ละครโทรทัศน์ที่นำเสนออยู่ทั่วไปอาจเป็นเรื่องราวสั้นๆ หรืออาจมีความยาวเป็นเรื่องราวของคนหลายช่วงอายุก็ได้ เรื่องราวของละครโทรทัศน์มีอยู่หลายประเภท เช่น ละครชีวิต ละครสืบสวน ละครสะท้อนใจ ละครประวัติศาสตร์ ละครตลก ละครผจญภัย เป็นต้น

1.2 ความหมายของละครโทรทัศน์

ละครโทรทัศน์มาจากคำว่า ทำ และแสดง ซึ่งมีนักปราชญ์อย่างอริสโตเติลได้กล่าวถึงความหมายของละครโทรทัศน์ไว้ดังนี้ ละคร (Drama) มีรากของคำมาจากคำกรีกหมายถึง ทำ (to do) แสดง (to act) (อรนุช เลิศจรรยารักษ์, 2541, หน้า 63-64)

คำว่า ละคร (Drama) การแสดงประเภทหนึ่งผู้แสดงเรียกว่า ตัวละคร มีเวที หรือสถานที่ใช้ในการแสดงมีบทให้ตัวละครแสดงตาม เนื้อเรื่อง โดยมากมีดนตรีประกอบ มีลักษณะแตกต่างกันออกไปหลายชนิด การเล่นที่ใช้สัตว์เป็นตัวแสดง เช่น ละครลิง ละครสัตว์ โดยปริยาย หมายถึง ความเป็นไปของชีวิต เช่น ละครชีวิต โลกคือละคร โรงใหญ่ (พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน, 2542)

ละคร เป็นการถ่ายทอดชีวิตจริงมาให้ดูบนเวที โดยมีขั้นตอน เริ่มตั้งแต่บทละครการเขียนบท การผลิตละคร จนมาถึง การแสดงละครในที่สุด บทละคร จึงเปรียบเสมือน โครงกระดูก ซึ่งจะมีเลือดเนื้อและชีวิตก็ต่อเมื่อนักแสดงสวมบทบาทตามที่เขียนไว้ในบทละครและแสดงออกสู่สายตาผู้ชม (ยุวพาส์ ชัยศิลป์วัฒนา, 2545 หน้า 120)

2. ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social learning Theory)

ที่มาของทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม

การนำเอาทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมซึ่งเป็นองค์ความรู้ในสังคมศาสตร์สาขาต่างๆ มาใช้ในวงการวิจัยนิเทศศาสตร์นั้น จัดว่าเป็นกลุ่มทฤษฎีอีกกลุ่มหนึ่งที่อยู่ในยุคสมัยที่พยายามลดกระแสความเชื่อเรื่องอิทธิพลอันทรงพลังของสื่อมวลชนลงไปเช่นกัน อย่างไรก็ตาม เนื้อหาบางส่วนของทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมนี้ก็คัดค้านกลุ่มทฤษฎีกระบวนการทัศนเรื่องผลอันจำกัดของสื่อ

กระแสการก่อตัวของทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมเกิดมาจากปัจจัย 4-5 ประการเหล่านี้ คือ

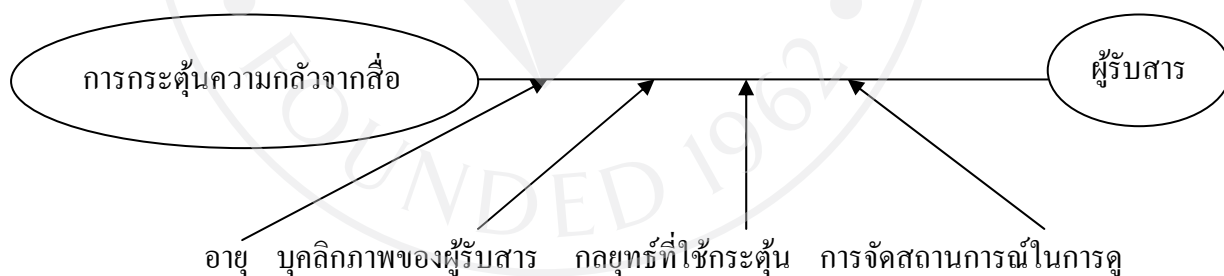
1. ยุคสมัยของโทรทัศน์และกระบวนการทัศนเรื่องผลอันจำกัดของสื่อในช่วงทศวรรษ 1960 ซึ่งเป็นยุคที่สื่อใหม่ๆ ต่อกว่าที่สุด คือ โทรทัศน์กำลังแพร่หลายเป็นที่นิยมอย่างมาก จากปรากฏการณ์ทางสังคมดังกล่าว ทำให้เกิดคำถามและการถกเถียงเรื่อง “สื่อมวลชนมีอิทธิพลอันทรงพลัง” หวนฟื้นคืนกลับมาใหม่ เนื่องจากอิทธิพลของโทรทัศน์ที่ยากจะทำให้ประชาชนคนธรรมดา

ทั่วไปปฏิเสธได้ ลักษณะเนื้อหาที่สร้างความวิตกกังวลในหมู่ประชาชนทั่วไปก็คืออิทธิพลจากเนื้อหาที่เต็มไปด้วยความรุนแรงในโทรทัศน์ที่มีต่อเด็ก และเยาวชน

ในอีกด้านหนึ่ง ในแวดวงวิชาการ งานวิจัยที่สนับสนุนกระบวนการทัศนเรื่องผลกระทบอันจำกัดของสื่อก็กำลังได้รับการยืนยันและยอมรับกันในหมู่วงวิชาการ อย่างไรก็ตาม นอกแวดวงวิชาการแล้ว คนทั่วไปก็อยากที่จะทำใจให้ยอมรับผลการวิจัยที่ขัดแย้งกับปรากฏการณ์ในชีวิตประจำวันได้

จากสภาพการณ์ดังกล่าว มีผลทำให้ต้องมีการกลับมาเปลี่ยนคำถามในการศึกษาวิจัยกันเสียใหม่ว่า จากคำถามเดิมที่เคยถามกันว่า สื่อมวลชนมีอิทธิพลต่อบุคคล/สังคมหรือไม่ มากน้อยเพียงใด ก็ต้องเปลี่ยนมาเป็นคำถามใหม่ว่า “สื่อมวลชนมีอิทธิพลในรูปแบบไหน/ และมีอะไรบ้างเป็นตัวแปรแทรก (Intervening factor) ที่ทำให้อิทธิพลของสื่อมวลชนแปรเปลี่ยนไป” ในกรณีของการกระตุ้นความกลัวจากสื่อ ได้มีงานวิจัยที่เสนอว่ามีปัจจัยแทรกซ้อน อะไรบ้าง ตามผังภาพนี้

ภาพที่ 2: ปัจจัยแทรกซ้อน

ที่มา: กาญจนา แก้วเทพ.(2543).สื่อสารมวลชน: ทฤษฎีและแนวทางการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 2).

กรุงเทพมหานคร: เอดิสัน เพรส โปรดักส์ จำกัด.

นอกจากนั้น ยังมีข้อสรุปของนักนิเทศศาสตร์อีกหลายท่านที่เข้าร่วมในงานวิจัยหลายๆ ชิ้น เช่น W. Schramm (1961) ที่สรุปว่า โทรทัศน์นั้นเป็นเพียงปัจจัยเสริม (contributing factor) เท่านั้น

หากแต่มิใช่สาเหตุหลัก (basic cause) ของการแสดงผลการก้าวร้าวหรือพฤติกรรมต่อต้านสังคมแบบต่างๆ Klapper (1960) ได้ให้ข้อสรุปที่คล้ายคลึงกันว่า อิทธิพลของสื่อมวลชนนั้นจะมีมากหรือน้อยก็ต่อเมื่อได้ทำงานร่วมกับสถาบันอื่น ๆ ในสังคม เช่น ครอบครัว เพื่อน บรรยากาศทางสังคม เป็นต้น

2. สถานภาพของวิธีการวิจัย ในช่วงทศวรรษ 1950-60 นั้น วิชาจิตวิทยา กำลังพยายามที่จะยกระดับสถานภาพวิชาของตนให้กลายเป็นวิทยาศาสตร์อย่างเต็มรูปแบบ ดังนั้น จึงได้มีการนำเอาวิธีการวิจัยที่ได้รับการยอมรับจากชุมชนวิชาการ และเป็นวิธีการวิจัยที่ได้ผลลัพธ์ที่แน่นอนมาใช้

ในการนี้ วิธีการวิจัยเชิงทดลองเป็นวิธีการหนึ่งที่ถูกนำมาใช้อย่างมาก วิธีการทดลองนั้นมีทั้งข้อเด่นและข้อด้อยในตัวเอง ข้อเด่นของวิธีการนี้ ก็คือ สามารถควบคุมตัวแปรที่ไม่เกี่ยวข้อง ตัวแปรแทรกซ้อนหรือตัวแปรที่ไม่ต้องการวัดออกไปได้ แต่ข้อด้อยก็คือ ถ้าเป็นการทดลอง ผู้ศึกษาก็จะมองเห็นแต่ความสัมพันธ์ของตัวแปรที่จะศึกษาเท่านั้น และจะมองข้ามตัวแปรอื่นที่อาจจะเกี่ยวข้องอย่างสำคัญไปเสีย ในทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social Learning Theory) ได้นำเอาวิธีการทดลองมาใช้อย่างมาก เช่นเดียวกับงานวิจัยด้านสื่อมวลชนที่วางอยู่บนพื้นฐานของทฤษฎีนี้

นอกจากนี้ ยังได้มีการเปลี่ยนแปลง “สิ่งที่ต้องการวัด” จากความนิยมของวิชาจิตวิทยาที่มีอยู่ในขณะนั้น ซึ่งมุ่งสนใจที่จะศึกษาและวัด “ทัศนคติ” นักวิชาการในกลุ่มนี้เริ่มจะเปลี่ยนหันไปศึกษาสิ่งที่วัดและมองเห็นได้จากภายนอก คือ พฤติกรรมภายนอก (Overt behavior) แทนทัศนคติที่เป็นพฤติกรรมภายใน เช่น งาน M.Fishbein (1967) ที่ศึกษาตัวแปรเรื่องความตั้งใจ (Intention) และเป้าหมายของการกระทำ (Goal) ที่จะกลายเป็นเรื่องแรงกระตุ้น (Incentive) ให้คนทำพฤติกรรมออกมา

3. ข้อเสนอเรื่องผลที่จะเกิดขึ้น ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมได้ตั้งคำถามใหม่ว่า อิทธิพลของสื่อมวลชนนั้นจะมีอยู่ในรูปแบบใด และบทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชนคืออะไรกันแน่ สำหรับประเด็นนี้ จุดยืนของทฤษฎีนี้คือ จะมองอิทธิพลที่เกิดขึ้นในระยะยาว (Long-term-Effect) ที่เกิดขึ้นจากสื่อมวลชน และจะพิจารณาบทบาทของสื่อมวลชนในฐานะตัวแทนแห่งการเรียนรู้ (Agent of socialization) ที่ทำหน้าที่อบรมบ่มเพาะสิ่งต่างๆ ให้แก่สมาชิกในสังคม

4. การแสวงหาคำอธิบายใหม่ในเรื่องผลของสื่อ นอกเหนือจากคำอธิบายเรื่องผลกระทบระยะยาวและตัวแปรแทรกซ้อนระหว่างตัวสื่อกับปฏิกิริยาของผู้รับสารแล้ว ยังมีวิธีการที่จะหาคำอธิบายเรื่องผลกระทบและบทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชนในแบบอื่นๆ เช่น งานของ E.Maccoby (1954) ที่อธิบายว่า สื่อมวลชนเป็นตัวจัดหาประสบการณ์ที่เป็นอิสระไปจากการถูกควบคุมแบบที่เด็กต้องเผชิญอยู่ในโลกแห่งความเป็นจริงในโลกของสื่อ (เช่น โทรทัศน์ การ์ตูน) ได้เปิดโอกาสให้กับเด็กๆ ทดลองหาวิธีแก้ปัญหาได้หลายๆ วิธีโดยไม่ต้องถูกลงโทษหรือไม่เสี่ยงต่อการเจ็บตัวเหมือนอย่างที่เคยจะต้องพบพานหากมาแสดงออกในโลกแห่งความเป็นจริง กล่าวอย่างง่าย ก็คือ สื่อมวลชนจะทำหน้าที่เป็น “ห้องทดลองในจินตนาการ” และนี่เป็นอีกหน้าที่ของสื่อมวลชนที่จะเป็นส่วนหนึ่งของเนื้อหาทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม

5. การวิจารณ์กระบวนการทัศน์ใหม่ ดังที่กล่าวมาแล้วว่า ในยุคสมัยที่สองของการศึกษาที่สื่อมวลชนนั้น ได้เกิดกระบวนการทัศน์ใหม่ เช่น กระบวนการทัศน์เรื่องผลกระทบอันจำกัดของสื่อ ที่ได้ตั้งคำถามแบบแนวคิดเรื่องพลังอำนาจของสื่อ อย่างไรก็ตาม ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมก็ได้ตั้งคำถามวิจารณ์กระบวนการทัศน์เรื่องผลกระทบอันจำกัดของสื่อเช่นเดียวกันว่ายังมีจุดอ่อนอยู่หลายประการ เช่น เป็นกระบวนการทัศน์ที่มุ่งวัดผลแต่ผลในระดับจุลภาค ระดับปัจเจกบุคคลและยังคงมุ่งดูผลกระทบระยะสั้นอยู่อย่างเดิม (ไม่แตกต่างจากกระบวนการทัศน์แรกแบบ Magic Bullet Theory) ทั้งนี้ เนื่องจากกระบวนการทัศน์ใหม่นี้เกิดมาจากทฤษฎีด้านความเข้าใจทางจิตวิทยา (Cognitive Paradigm) ดังนั้น จึงออกแบบการวิจัยที่มุ่งแต่การเปลี่ยนแปลงด้านความเข้าใจที่เกิดขึ้นในปัจจุบันเท่านั้น (กาญจนา แก้วเทพ, 2543, หน้า 177-180)

2.1 ทฤษฎีเกี่ยวกับกระบวนการเลือกรับสาร

พีระ จิร โสภณ (2532, หน้า 435-438) ได้อธิบายว่า กระบวนการเลือกรับสาร (selective process) ของผู้รับสารเป็นปัจจัยหนึ่งในการกำหนดความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการส่งสารไปยังผู้รับสาร ข่าวสารต่างๆ แม้จะได้รับการเตรียมมาอย่างพิถีพิถัน ใช้ผู้ถ่ายทอดที่มีความสามารถและความน่าเชื่อถือสูง หรือใช้สื่อที่มีประสิทธิภาพมากก็ตามแต่สิ่งเหล่านี้ก็มิได้ประกันความสำเร็จของการสื่อสารได้ 100 เปอร์เซ็นต์ ทั้งนี้ เพราะผู้รับสารจะมีกระบวนการเลือก

รับข่าวสารที่แตกต่างกันไปตามประสบการณ์ ตามความต้องการ ตามความเชื่อ ตามทัศนคติ
ความรู้สึกนึกคิด ฯลฯ ที่ไม่เหมือนกัน

กระบวนการเลือกสรรข่าวสาร เปรียบเสมือนเครื่องกรอง (Filter) ข่าวสารในการรับรู้ของ
มนุษย์ ซึ่งประกอบด้วยการกลั่นกรอง 3 ชั้น ดังนี้

ภาพที่ 3: กระบวนการเลือกสรร 3 ชั้น

การเลือกเปิดรับ
การเลือกรับรู้และ ตีความหมาย
การเลือกจดจำ

ที่มา: จาก การเลือกสรรและการแสวงหาข่าวสาร ใน เอกสารการสอนชุดวิชา 16412 ประสบการณ์
วิชาชีพนิเทศศาสตร์ (หน่วยที่ 7), โดยพีระ จิตร โสภณ, 2532, นนทบุรี: สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

กระบวนการเลือกรับสาร

กระบวนการเลือกรับสารมี 3 ขั้นตอน ดังนี้ (Tan, 1986, pp.180-187)

1. การเลือกเปิดรับ (Selective exposure) เป็นกระบวนการภายในบุคคลที่พิจารณาว่าพร้อม
จะเปิดรับข่าวสารหรือไม่ จะเลือกเปิดรับสารประเภทไหน จากสื่ออะไรและในเวลาใด โดยจะเลือก
ให้ความสนใจต่างกัน (Selective attention) นอกจากจะเลือกเปิดรับสารแล้วบุคคลยังเลือกให้ความสนใจ
สนใจกับข่าวสารที่สอดคล้องกับทัศนคติและความเชื่อของตนเพราะจำกัดด้านความสามารถในการ
รับสารของบุคคล

2. การเลือกรับและตีความ (Selective perception and selective interpretation) บุคคลจะ
เลือกรับรู้และตีความข่าวสารที่ได้รับไปในทางที่สอดคล้องกับทัศนคติและประสบการณ์ที่มีอยู่ใน

กรณีข่าวสารที่ได้รับมาใหม่มีความขัดแย้งกับทัศนคติและความเชื่อเดิม บุคคลมักจะบิดเบือนข่าวสารนั้นเพื่อให้สอดคล้องกับทัศนคติและความเชื่อของตน เมื่อรับรู้แล้วก็จะเปลี่ยนสภาพจากสารที่สนใจมาเป็นความเข้าใจ

3. การเลือกจำ (Selective relation) นอกจากบุคคลจะเลือกรับเลือกให้ความสนใจและเลือกตีความข่าวสารแล้ว บุคคลยังเลือกจดจำเนื้อหาสาระของสารในส่วนที่ต้องการจำเข้าไปเก็บไว้เป็นประสบการณ์ เพื่อนำไปใช้ในโอกาสต่อไป

พีระ จิร โสภณ (2532, หน้า 435-438) ได้อธิบายว่า ผู้รับข่าวสาร โดยทั่วไปจะมีพฤติกรรมการเปิดรับสื่อและข่าวสารตามแบบเฉพาะของแต่ละคนแตกต่างกันไป ซึ่งแรงผลักดันที่ทำให้บุคคลหนึ่งได้มีการเลือกรับสื่อที่นั้นเกิดจากปัจจัยพื้นฐานหลายประการ ได้แก่ ความเหงา ความอยากรู้อยากเห็น และประโยชน์ใช้สอยของตนเอง

ขวัญเรือน กิตติวัฒน์ (2531, หน้า 23-26) กล่าวว่าปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดสาเหตุของพฤติกรรมการสื่อสารในลักษณะต่างๆ กัน โดยจำแนกเป็นปัจจัยหลัก 3 ประการ คือ

1. ปัจจัยด้านบุคลิกภาพและจิตวิทยาส่วนบุคคล มาจากแนวคิดที่ว่าคนเรามีความแตกต่างเฉพาะบุคคลมากมายในด้านโครงสร้างทางจิตวิทยาบุคคล ซึ่งเป็นผลมาจากการอบรมเลี้ยงดูที่แตกต่างกัน การดำรงชีวิตในสภาพแวดล้อมทางสังคมที่ไม่เหมือนกัน ฯลฯ ส่งผลกระทบต่อความคิด ทัศนคติ ตลอดจนกระบวนการการเรียนรู้ การจูงใจ และบุคลิกภาพต่างกัน ซึ่งปัจจัยบุคลิกภาพและจิตวิทยาส่วนบุคคลนี้มักมีความสำคัญต่อการกำหนดรูปแบบพฤติกรรมการสื่อสารของมนุษย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การเลือกเปิดรับ (Selective exposure) การเลือกรับรู้ (Selective perception)

2. ปัจจัยด้านสภาพความสัมพันธ์ทางสังคมเนื่องจากคนเรายึดติดกับกลุ่มสังคมที่ตนสังกัดอยู่เป็นกลุ่มอ้างอิง (Reference group) ในการตัดสินใจที่จะแสดงพฤติกรรมใดๆ ก็ตาม มักจะคล้อยตามกลุ่มในด้านความคิดทัศนคติ และพฤติกรรม เพื่อเป็นที่ยอมรับของกลุ่มและวัฒนธรรม ซึ่งเกิดจากผลรวมของพฤติกรรมที่เกิดจากการเรียนรู้ของกลุ่มสังคมหนึ่งๆ จึงมักเป็นตัวกำหนดกรอบแห่งการดำเนินชีวิตของสมาชิกในสังคมนั้นๆ และมีอิทธิพลต่อการรับรู้และการตีความของคนในสังคมนั้นด้วย และ

3. ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมนอกระบบสื่อสาร เชื่อว่าลักษณะต่างๆ ได้แก่ เพศ อาชีพ ระดับการศึกษา และรายได้ ทำให้เกิดความคล้ายคลึงของการเปิดรับเนื้อหาของการสื่อสาร รวมทั้งการตอบสนองต่อเนื้อหาดังกล่าวไม่แตกต่างกันด้วย

Schamm (1973, pp.121-124) ได้อธิบายว่า องค์ประกอบด้านอื่น ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการเลือกรับสารของเด็กวัยรุ่น มีดังนี้

1. ประสบการณ์ผู้รับสารแสวงหาข่าวสารแตกต่างกันไปตามประสบการณ์ของตน
2. การประเมินสาระประโยชน์ของข่าวสารผู้รับสารจะแสวงหาข่าวสารเพื่อตอบสนองจุดประสงค์ของตน
3. ผู้รับสารที่มีภูมิหลังแตกต่างกันจะให้ความสนใจต่อเนื้อหาสารต่างกัน
4. การศึกษาและสภาพแวดล้อม มีผลต่อพฤติกรรม การเลือกรับสื่อและเนื้อหาสาระแตกต่างกัน
5. ความสามารถในการรับสื่อเป็นเรื่องเกี่ยวกับสภาพร่างกายและจิตใจของผู้รับสารที่มีผลต่อพฤติกรรมการเปิดรับสารที่ต่างกัน
6. บุคลิกภาพ มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ การโน้มน้าวใจ และพฤติกรรมของผู้รับสาร
7. อารมณ์ และสถานภาพทางอารมณ์ อาจเป็นอุปสรรคต่อความเข้าใจความหมายของสาร
8. ทัศนคติ เป็นตัวกำหนดท่าทีของการรับและการตอบสนองข่าวสาร

การศึกษาละคร โทรทัศน์ที่มีผลต่อการเลียนแบบของเด็กวัยรุ่นตอนต้น สามารถนำแนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการเลือกสรรข่าวสาร (Selective process) มาทำการศึกษาโดยขั้นตอนที่ 1 การเลือกเปิดรับหรือเลือกสนใจ เพื่อนำมาศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ของเด็กวัยรุ่นตอนต้น เช่น วัยรุ่นมีพฤติกรรมการเปิดรับชมละครโทรทัศน์อย่างไร เปิดรับชมมากน้อยแค่ไหน หรือมีเหตุผลใดที่เลือกรับชม ขั้นตอนที่ 2 เลือกหรือตีความ เพื่อนำมาศึกษาว่าเมื่อเปิดรับชมละครโทรทัศน์แล้ววัยรุ่นจะเลือกรับรู้หรือตีความพฤติกรรมที่ได้ดูจากละครโทรทัศน์และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันอย่างไร และเนื้อหาของละครให้ข้อคิดบ้างหรือไม่ และขั้นตอนที่ 3 การเลือกจำ เพื่อนำมาศึกษาถึงอิทธิพลของละครโทรทัศน์ที่มีผลต่อพฤติกรรมการเลียนแบบของเด็กวัยรุ่น โดยดูว่าวัยรุ่นเลือกจดจำความเชื่อ ค่านิยมใดในละครโทรทัศน์ที่ตรงกับความสนใจ ความต้องการและทัศนคติของตน อีกทั้งก่อให้เกิดพฤติกรรมการเลียนแบบหรือไม่อย่างไร

2.2 แนวคิดเรื่องการเลียนแบบ

ชนิตว์สรณ์ ตรีวิทยากุมิ (2544) กล่าวว่า กระบวนการเลียนแบบ คือ การที่บุคคลทำการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมหรือนำพฤติกรรมของกลุ่มอ้างอิงมาดัดแปลงใช้ การเลียนแบบเกิดขึ้น เพราะผู้เลียนแบบเห็นว่าจะนำไปสู่ผลในทางบวก แต่หากการเลียนแบบจะทำให้เกิดผลในทางลบก็จะทำการหลีกเลี่ยง

คนเราจะมีแนวความคิดของตนเองอยู่ และจะอาศัยแนวความคิดของตนเองนั้นมาเป็นตัวกำหนดแนวทางการปฏิบัติตัว ซึ่งจะส่งผลไปยังพฤติกรรมการบริโภคของตนเองอีกด้วย แนวความคิดของตนเองนั้นเกิดขึ้นโดยอาศัยการยึดเป้าหมายไว้กับสิ่งที่ต้องการจะเป็นหรือเรียกว่า ตัวตนในอุดมคติ ความแตกต่างระหว่างตัวตนในอุดมคติกับตัวคนที่แท้จริงจะเป็นเป้าหมาย ที่คนเราพยายามปรับปรุงตัวให้เป็นไปตามตัวตนในอุดมคติที่ตั้งไว้

การกำหนดตัวตนในอุดมคติทำได้จากความคิดและพฤติกรรมของแต่ละบุคคลหรืออาจประเมินตัวตนในอุดมคติกับกลุ่มอ้างอิงของแต่ละบุคคล เช่น ดารา นักแสดง บุคคลที่ให้ความเคารพ กลุ่มเพื่อนฝูง ฯลฯ และลอกเลียนแบบพฤติกรรม ความคิด ทัศนคติของกลุ่มอ้างอิงได้ ซึ่งการเลียนแบบกลุ่มอ้างอิงเป็นการกระทำที่มีผลกระทบต่อพฤติกรรมการซื้อเป็นอย่างมาก ฉะนั้น จึงควรทำความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการเลียนแบบเพื่อนำมาใช้ในการวางแผนการตลาดให้เหมาะสม

ประเภทของการเลียนแบบ

จากการวิจัยสามารถแบ่งประเภทของการเลียนแบบ (ชนิตว์สรณ์ ตรีวิทยากุมิ , 2544) ออกเป็น 2 ส่วน คือ

การเลียนแบบชนิด Over Modeling คือ การเลียนแบบที่ผู้บริโภคเห็นต้นแบบที่เป็นตัวบุคคลจริง ๆ เช่น พนักงานขายกำลังทำการสาธิตสินค้าหรือโฆษณาตามโทรทัศน์หรือวีดีโอในร้านค้า การเลียนแบบมีประโยชน์ทางการตลาดมี 3 รูปแบบ คือ

1. การทำให้เกิดปฏิกิริยาแบบใหม่ที่ผู้บริโภคยังไม่เคยเรียนรู้มาก่อน เช่น การเอาทีวีมาตั้งโฆษณาสินค้ายี่ห้อใหม่ภายในซูเปอร์มาร์เก็ต ผู้บริโภคที่เห็นโฆษณาอันนี้จะมีแนวโน้มไปเลือก

สินค้าใหม่ที่น่าสนใจ ซึ่งการสร้างปฏิสัมพันธ์แบบใหม่ต่อผู้บริโภค และทำให้ผู้บริโภคทำการเลียนแบบจะมีประโยชน์ต่อผู้บริโภค โดยจะเป็นการเพิ่มข่าวสารผลิตภัณฑ์ให้แก่ผู้บริโภค พัฒนาผู้บริโภคให้สามารถใช้สินค้าได้อย่างถูกต้องเหมาะสม และสุดท้ายการทำให้ผู้บริโภคเกิดปฏิสัมพันธ์ใหม่ๆ ยังอาจช่วยพัฒนาพฤติกรรมผู้บริโภคซื้อสินค้าของผู้บริโภคได้ เช่น การที่พนักงานขายสินค้าสอนให้รู้วิธีเลือกสินค้าที่มีคุณภาพ เป็นต้น

2. การยับยั้งปฏิริยาตอบที่ไม่พึงปรารถนา เช่น เรารู้ว่ากลุ่มวัยรุ่นมักมีค่านิยมในการเลียนแบบคารานักร้องที่พวกเขาชื่นชอบ เราจึงนำดารานักร้องเหล่านี้มาบรรจงคัดค้านการใช้ยาเสพติด ซึ่งเมื่อวัยรุ่นเห็นว่ากลุ่มอ้างอิงของพวกเขาเกี่ยวข้องกับยาเสพติดและไม่ใช้ยาเสพติดกลุ่มวัยรุ่นก็จะทำการเลียนแบบพฤติกรรม โดยจะหลีกเลี่ยงการใช้ยาเสพติด เป็นต้น

3. การอำนวยความสะดวกแก่ปฏิริยาตอบที่ผู้บริโภคปรารถนา เพราะการโฆษณาจะสื่อสารให้กับผู้บริโภคทราบว่า ใครเป็นผู้ใช้สินค้านั้นในสถานการณ์อย่างไร ได้ผลลัพธ์อย่างไร

การเลียนแบบชนิด Covert Modeling คือ การที่ผู้บริโภคเลียนแบบพฤติกรรมที่เรากำหนดให้โดยไม่มีการแสดงพฤติกรรมจริง ไม่มีการแสดงผลของพฤติกรรม แต่จะใช้การแจ้งให้ผู้บริโภคนี้ภาพ (image) พฤติกรรมของต้นแบบในสถานการณ์ต่าง ๆ และการรับผลจากพฤติกรรมนั้น ๆ

2.3 ทฤษฎีเรื่องการเลียนแบบ

จากการศึกษาของวิชาจิตวิทยาการทดลอง ได้ค้นพบถึงความสามารถในการเลียนแบบพฤติกรรมของสัตว์ ตัวอย่างเช่น เมื่อเวลาที่ลูกเป็ดฟักตัวเองออกจากไข่ หากลูกเป็ดถูกเลี้ยงดูจากนักจิตวิทยาตั้งแต่ระยะเริ่มแรก (ฟักตัวออกจากไข่ก็เห็นหน้านักจิตวิทยาเป็นครั้งแรก) ปรากฏว่า ลูกเป็ดจะพยายามเลียนแบบกิริยาท่าทางของนักจิตวิทยา หรือปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น โดยบังเอิญ เช่น เรื่องแมกลีลูกหมาป่า ที่ลูกของมนุษย์แต่ถูกเลี้ยงดูจากกลุ่มหมาป่า ทำให้นักจิตวิทยาการเรียนรู้ได้เข้าใจว่า แม้แต่อกับปรีชาหลายอย่างของมนุษย์ที่เราเคยเข้าใจว่าเป็น “ธรรมชาติติดตัวมากับมนุษย์” เช่น การหยิบอาหารใส่ปากนั้นแท้จริงแล้วเป็นผลจากการเรียนรู้มากกว่า เพราะในกรณีของแมกลี

นั้น จะมีท่าทางการกินอาหารด้วยการก้มลง ไปแบบหมาป่า เนื่องจากการเรียนรู้ด้วยการเลียนแบบ กลุ่มหมาป่าที่แวดล้อมตนเองอยู่

1. หลักของการเรียนรู้ด้วยการเลียนแบบนั้นเป็นการเรียนรู้ที่เกิดจากการสังเกตพฤติกรรมของผู้อื่น (Observational learning) แล้วตนเองจึงเอามาทำตามอย่างที่เรียกว่า “เลียนแบบ” ในทางจิตวิทยาแยกการเลียนแบบออกเป็น 2 แบบ คือ

1.1 Imitation เป็นการแสดงปฏิกิริยาที่ออกมาเป็นกริยาท่าทางอย่างตรงๆ (direct mechanical response of behavior) เช่น เวลาที่เด็กๆ เห็นมนุษย์อุลตราแมนทำท่ายกมือไขว่กันเพื่อแสดงอิทธิฤทธิ์ในการ์ตูนโทรทัศน์ เด็กๆ ก็จะแสดงออกับกริยาท่าทางตาม การเลียนแบบชนิด imitation นี้ เป็นการเลียนแบบจากภายนอกและอยู่ในระดับผิวเผิน

1.2 Identification เป็นการเลียนแบบที่เน้นหนักไปในด้านจิตใจ โดยผู้เลียนแบบมีความต้องการบางอย่างทางจิตใจที่จะเป็นเหมือนตัวต้นแบบ และจะเลือกเอาคุณลักษณะบางประการของตัวต้นแบบมาเป็นของตน เช่น เวลาเด็กๆ เรียนรู้วิธีการแก้ปัญหาของเขมรน้อยยอกิวซัง ก็เลือกเอาคุณลักษณะในการแก้ปัญหาดังกล่าวมาเป็นของตน

ในระหว่างการเลียนแบบทั้ง 2 อย่างนี้ โดยทั่วไปแล้ว สาธารณชนมักจะให้ความสนใจกับการเลียนแบบประเภท Imitation เช่น ความกังวลใจว่าลูกหลานดูหนังฝรั่งแล้วจะแสดงกริยาท่าทางการแต่งกายตามดาราฝรั่ง แต่อันที่จริงแล้วอิทธิพลจากการเลียนแบบอย่าง imitation นั้นมีเพียงเล็กน้อยและเป็นเรื่องผิวเผิน (แต่ที่ได้รับความสนใจคงเป็นเพราะมองเห็น / สังเกตได้โดยง่าย) แต่ที่มีอิทธิพลอย่างลึกซึ้งคือ การเลียนแบบอย่าง identification ตัวอย่างเช่น การเลียนแบบฆาตกรที่มีการฆ่าคนอย่างต่อเนื่อง (Serial killer) เช่น ที่ปรากฏในหนังเรื่อง Copycat เป็นต้น

2. งานวิจัยเรื่องการเลียนแบบจากสื่อมวลชน

R. Zajonc (1954) ได้ศึกษาการเลียนแบบประเภท identification ของเด็กๆ อายุ 10 – 14 ปี จากวีรบุรุษจากละครวิทยุประเภทเรื่องยานอวกาศเขาพบว่า เด็กๆ อยากจะเป็นเหมือนตัวพระเอกในเรื่อง ไม่ว่าตัววีรบุรุษนั้นจะมีลักษณะ “ใช้อำนาจ” หรือ “แสวงหามิตรภาพ” ก็ตาม อย่างไรก็ตาม Zajonc ก็ตั้งคำถามที่สรุปจากกรณีที่ศึกษาว่า หากเป็นกรณีที่วีรบุรุษนั้นเป็นอาชญากรที่ประสบ

ความสำเร็จ เด็กๆ จะเลียนแบบหรือไม่ หรือว่าเด็กจะเลือกเลียนแบบแต่ “วีรบุรุษ” ประเภทที่ไม่เบี่ยงเบนไปจากค่านิยมที่เด็กยึดถืออยู่แล้ว เช่น ต้องเป็นตำรวจไม่ใช่ผู้ร้าย ต้องเป็นนักสืบ ไม่ใช่หัวขโมย และหากเป็นในกรณีหลัง สำหรับเด็กๆ ที่เติบโตมาในสิ่งแวดล้อมที่ไม่เคยสอนให้เขามีค่านิยมใดๆ ให้ยึดถือ เช่น เด็กที่โตมาในหมู่อาชญากร หรือเด็กที่ขาดแบบอย่างของผู้ใหญ่ใดๆ ที่จะเลียนแบบ ก็อาจเป็นไปได้ว่า เด็กกลุ่มนี้จะมีความเสี่ยงสูงมากที่จะได้รับอิทธิพลในทางที่ไม่พึงประสงค์จากสื่อมวลชน อย่างไรก็ตามเนื่องจากข้อข้องใจของ Zajonc นั้นมาตั้งคำถามในช่วงเวลาที่กระบวนการทัศนเรื่องผลกระทบอันจำกัดของสื่อกำลังแพร่หลาย ทำให้ผลการศึกษาเรื่องการเลียนแบบจากสื่อ นั้นมีน้ำหนักน่าเชื่อถือน้อยลงไป และคำถามที่ตั้งก็ไม่ค่อยได้รับความสนใจที่จะหาคำตอบจากวงวิชาการ

3. ยุคสมัยแรกของการวิจัยเรื่องการเรียนรู้ด้วยการสังเกตและการเลียนแบบ

นักจิตวิทยาตั้งคำถามว่า คนเราทำพฤติกรรมใหม่ๆ ที่ไม่เคยทำมาก่อนได้อย่างไร คำตอบที่เป็นสมมติฐานก็คือ ส่วนใหญ่แล้ว การทำพฤติกรรมใหม่ๆ นั้น ไม่ได้เกิดจากการลองผิดลองถูกด้วยตนเอง (Trial and Error) หากแต่เกิดมาจากการสังเกตการกระทำของคนอื่น แล้วก็นำเอามาทำตาม หากการกระทำนั้นได้แก้ปัญหาหรือใช้ได้อย่างบรรลุเป้าหมาย เราก็จะเก็บการกระทำนั้นเอาไว้เป็นแบบแผนพฤติกรรมของเรา

N. Miller & J. Dollard (1941) เป็นนักจิตวิทยา 2 ท่านที่ได้นำเอาหลักการง่าย ๆ ของ S-R Theory มาอธิบายพฤติกรรมการเลียนแบบอย่างเป็นทางการเป็นขั้นตอนดังนี้

- เริ่มต้น เมื่อผู้เรียนถูกกระตุ้นให้มี แรงจูงใจ ที่จะให้เรียนรู้ (เหมือนอย่างที่เรา รู้สึกขาดน้ำและกระหายน้ำ)
- จากนั้น ก็จะมีสิ่งบอกแนะ (cues) หรือ องค์กรประกอบย่อย บางอย่างของ พฤติกรรม (ที่กำลังจะเลียนแบบ) ผ่านเข้ามาในชีวิตให้ผู้เรียน ได้พบเห็น
- เมื่อผู้เรียน ได้ลงมือทำตามพฤติกรรมที่เป็นแบบอย่างผลลัพธ์ที่ตามมาก็คือ การ ได้รับรางวัล จากนั้นเข้าจึงเรียนรู้พฤติกรรมนั้นเอาไว้

4. ยุคสมัยที่สองของการวิจัยเรื่องเลียนแบบ

ในงานของ N.Miller & J.Dollard นั้น แม้จะให้คำตอบที่ค่อนข้างแน่นอนว่า คนเรามีได้ทำพฤติกรรมใหม่ ๆ ด้วยการลองผิดลองถูก หากแต่ทำพฤติกรรมตามที่ตนเองได้มีโอกาสพบเห็นและเมื่อลงมือทำตาม ผลที่ตามมาคือการได้รางวัล คำอธิบายดังกล่าวนี้ใช้ได้อย่างมากกับการเลียนแบบพฤติกรรมต่าง ๆ จากสื่อมวลชน อย่างไรก็ตามในอีก 2 ทศวรรษต่อมา Bandura (1977) ก็ได้นำเอาแนวคิดของ N.Miller & J.Dollard มาขยายต่อให้ละเอียดมากขึ้น

Bandura ยังคงใช้แนวคิดเดิมที่เกี่ยวกับการเรียนรู้ด้วยการสังเกตและการเลียนแบบว่า คนเราได้เชื่อมโยงพฤติกรรมเก่าของตนเข้ากับพฤติกรรมใหม่ที่เปลี่ยนแปลงไปเพราะแบบอย่าง (Modeling) ที่ตนสังเกตได้อย่างไรก็ตาม แนวคิดที่ Bandura แยกย่อยต่อแยกออกไปจากของเดิมก็คือในขณะที่ N.Miller & J.Dollard เน้นการสังเกตที่ลักษณะที่เป็นรูปธรรมของพฤติกรรมของตัวต้นแบบ Bandura กลับเน้นไปที่ลักษณะเชิงสัญลักษณ์ ของตัวต้นแบบมากกว่า

เพราะฉะนั้น เวลาเด็ก ดูโทรทัศน์นั้น สิ่งที่เด็กจะสังเกตเห็นจึงมีข้อกับปฏิกิริยาผ่านทางเท่านั้น แต่เป็นภาพตัวแทนเชิงสัญลักษณ์ (Symbolic representation) เช่น ภาพของกาโมเอามือไขว้กันนั้น มิใช่เพียงเป็นการยกมือไขว้กันเท่านั้น หากทว่าเป็นการแสดงความหมายของ ความเข้มแข็ง หรือการใช้อำนาจ เพราะฉะนั้น ในระหว่างที่ผู้รับสารสังเกตดาราคนโปรดในจอโทรทัศน์ พวกเขาจะได้ข้อมูลต่างๆ ที่พวกเขาจะนำมาต่อเป็น “ภาพ” เพื่อนำเอาไปสร้างฐานความรู้เมื่อเข้าต้องแสดงพฤติกรรมนั้นด้วยตัวเอง

5. ขั้นตอนของการเรียนรู้ด้วยการสังเกตและการเลียนแบบ

ผลจากงานวิจัยเรื่องการเสนอความรุนแรงในสื่อได้สาธิตให้เห็นกระบวนการและขั้นตอนประมาณ 5 ขั้นตอนสำหรับผู้เรียนรู้คนหนึ่ง ๆ จะได้รับพฤติกรรมใหม่ ๆ ขึ้นมาดังนี้

5.1 ขั้นการสังเกตเห็น เงื่อนไขที่จำเป็นประการแรกก็คือ ผู้เรียนรู้จะต้องมีโอกาสได้พบเห็น ได้สังเกต หรือได้รับสัมผัสกับตัวต้นแบบนั้นเสียก่อน ในขั้นตอนนี้มีข้อเท็จจริงที่ว่าเนื่องจากมีสิ่งเร้าจำนวนมากมาแวดล้อมอยู่รอบ ๆ ตัวเราในขณะที่การรับรู้ของเรานั้นมีขอบเขตจำกัดมาก ดังนั้น เราอาจที่จะพลาดการสังเกตสิ่งเร้าที่เป็นตัวต้นแบบนั้นไปได้โดยง่าย ในการนี้

สำหรับการประยุกต์หลักจิตวิทยาเรื่องการรับรู้จำเป็นต้องสร้างความน่าสนใจ (Attention) ให้เกิดแก่สิ่งเร้าที่เป็นตัวต้นแบบด้วยเทคนิคต่าง ๆ เช่น การเคลื่อนไหว การขจัดสิ่งเร้าตัวอื่น ๆ

5.2 นอกเหนือจากคุณสมบัติด้านสิ่งเร้าแล้วในอีกด้านหนึ่งการเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อในด้านผู้เรียนแบบเองก็ต้องมีแรงจูงใจ หรือมีความต้องการที่จะเลียนแบบด้วย ดังหลักการเรื่อง Identification ดังนั้นคุณลักษณะบางประการของตัวต้นแบบจะต้องกระทบในของผู้เรียนด้วย

5.3 ผู้เรียนจะต้องตระหนัก / เข้าใจว่า หากตนเองได้ทำตามตัวต้นแบบแล้วจะมีผลอะไรตามมาบ้าง ในขั้นตอนนี้ข้อมูลเกี่ยวกับการกระทำของต้นแบบตั้งแต่ต้นจนจบจึงกลายเป็นสิ่งจำเป็น

5.4 ผู้เรียนจะต้องจดจำ (Retention) องค์ประกอบย่อย ๆ ของพฤติกรรมต้นแบบนั้นได้ และต้องเผชิญกับสถานการณ์ที่เป็นจริงก็ต้องสามารถสร้างพฤติกรรมขึ้นมาใหม่ตามแบบอย่างที่เคยเห็นมาได้ จึงทำให้เข้าใจได้ว่า เวลาที่เด็กผู้ชายได้ดูนักฟุตบอลคนโปรดยิงลูกด้วยเทคนิคใหม่ๆ แล้ว ก็จะพากันวิ่งลงไปสนาม (สร้างสถานการณ์ที่ต้องเผชิญ) และแสดงทำตามทีเพ็งได้ดูมาทันที (เป็นการซ้อมความทรงจำให้ประทับแน่นมากกว่าปกติ)

5.5 หลังจากที่ได้แสดงการกระทำนั้นไปแล้ว จะต้องได้รางวัลตามมา (ในเรื่องรางวัลนี้เป็นปัญหาถกเถียงกันว่า จำเป็นต้องเป็นรางวัลจากภายนอก เช่นทำพฤติกรรมแล้วได้รับผลสำเร็จตามแบบอย่างของตัวต้นแบบ หรือเป็นรางวัลเชิงสัญลักษณ์ คือเพียงแค่ได้ทำพฤติกรรมตามอย่างบุคคลที่ตนชื่นชอบ ก็เป็นรางวัลทางใจแล้ว)

พฤติกรรมที่ได้รับการเสริมแรงทางบวก จะกลายเป็นแบบแผนพฤติกรรมใหม่ประจำตัวบุคคลนั้น เมื่อจำเป็นต้องเผชิญหน้ากับสิ่งเร้า โอกาสที่พฤติกรรมใหม่ถูกแสดงออกมาก็จะมีสูงกว่าพฤติกรรมอื่น ๆ ทำให้กล่าวได้ว่ากระบวนการเรียนรู้ด้วยการสังเกตและการเลียนแบบได้เกิดขึ้นอย่างครบถ้วนตอนแล้ว

6. การเลียนแบบผ่านสื่อมวลชน

ดังที่ได้กล่าวมาข้างต้นแล้วว่า ในขณะที่วิธีการเรียนรู้ของคนเรานั้นอาจเกิดมาจากการเรียนรู้โดยตรงด้วยตนเอง และการเรียนรู้โดยการสังเกตผู้อื่นนั้น ในชีวิตจริงของมนุษย์ สัดส่วนของการเรียนรู้โดยตรงด้วยตนเองนั้นมีอยู่ไม่มากนัก เช่น เราไม่จำเป็นต้องยื่นมือเข้าไปจับไฟด้วยตนเองแล้วจึงจะรู้ว่าร้อน เราไม่จำเป็นต้องกระโดดลงจากตึกสูง เพื่อเรียนรู้ว่าการขาหักเป็นอย่างไร เป็นต้น โดยส่วนใหญ่แล้ว การเรียนรู้ของมนุษย์เกิดจากการสังเกตสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัว และสื่อมวลชนก็เป็นสิ่งแวดล้อมที่สำคัญอย่างยิ่งในการให้แบบอย่างการเรียนรู้จำนวนนับไม่ถ้วน ดังนั้นแม้ว่าสายสัมพันธ์เรื่องสิ่งเร้า – การตอบสนอง – การได้รางวัล อาจไม่ชัดเจนนัก ทั้งในเรื่องราวของตัวต้นแบบ เช่น เราอาจไม่เห็น ได้ชัดว่า การที่นางเอกเสียดสลับแบบนั้นจะทำให้ได้อะไรขึ้นมา และทั้งในด้านตัวผู้เรียนเอง เช่น คุณหญิงแบบนี้ไปแล้วไม่รู้จักได้อะไรขึ้นมา แต่ทว่าการเรียนรู้ด้วยการสังเกตเกิดขึ้นได้อยู่ตลอดเวลา

Bundura (1971) ได้รวบรวมวิธีการเรียนรู้ทางสังคมที่จะเกิดขึ้นได้โดยผ่านตัวแทนจากสื่อมวลชน เอาไว้เป็น 3 แบบ คือ

1. Observation learning ผู้ที่เปิดรับสื่อทุกชนิดย่อมรู้จักแบบแผนใหม่ๆ ของการแสดงพฤติกรรมอยู่ตลอดเวลาจากการนำเสนอของสื่อ เราทุกคนรู้ว่าการยิงปืนจะต้องทำอย่างไร ทั้ง ๆ ที่ในชีวิตจริงอาจจะไม่เคยเห็นหรือจับปืนเลยก็ได้ เรารู้แม้กระทั่งว่าถ้าจะจี้ตัวประกันบนเครื่องบินต้องทำอย่างไร เพราะเราเคยดูหนังประเภทนี้มาหลายรอบแล้ว

2. Inhibitory Effect การที่ได้เห็นตัวต้นแบบถูกลงโทษเนื่องจากการกระทำบางอย่าง จะช่วยลดแรงจูงใจของผู้เลียนแบบที่จะทำตามให้น้อยลง เนื่องจากผู้เรียนรู้จะรู้สึกคล้ายกับว่าตนเองได้ถูกลงโทษเช่นกัน มีผลจากการวิจัยเชิงทดลองแสดงให้เห็นว่า เมื่อคุณหญิงที่ลงโทษผู้ใช้ความรุนแรง พฤติกรรมที่ชอบสอดครู้อวดเห็นหรือพฤติกรรมต่อต้านสังคมทั้งหลาย ผู้ชมจะแสดงพฤติกรรมดังกล่าวในชีวิตจริงน้อยลง

3. Disinhibitory Effect สำหรับสื่อมวลชนที่ให้แบบอย่างของตัวต้นแบบที่ได้รับรางวัล เนื่องจากกล้าแสดงออกซึ่งเกิดจากพฤติกรรมสวนกระแสสังคมให้ได้มาซึ่งความต้องการของตน

ตัวอย่างเช่น พระเอกที่ใช้ความรุนแรงแบบชาตินิยมสามารถทำให้ตัวละครหญิงมารุมรัก มีการวิจัยเชิงทดลอง พบว่าเมื่อนำเอาภาพยนตร์ที่มีเรื่องเกี่ยวกับความกล้าบ้าบิ่นที่ทำพฤติกรรมที่ตามปกติ สังคมห้ามปรามมาให้กลุ่มตัวอย่างชมแล้ว จะมีผลทำให้ผู้ชมลดความกลัวหมอพื้น กลัวสัตว์เลื้อยคลาน และเพิ่มความก้าวร้าวมากขึ้น (กาญจนา แก้วเทพ, 2543, หน้า 183-189)

จากทฤษฎีการเลียนแบบ (imitation theory) ของ Albert พบว่า พฤติกรรมแปลกๆใหม่ๆที่เกิดขึ้นในบุคคล ซึ่งไม่เคยปฏิบัติเช่นนั้นมาก่อนเลย บางครั้งเราไม่สามารถอธิบายได้โดยทฤษฎีการเรียนรู้ แต่สามารถอธิบายได้ว่า พฤติกรรมดังกล่าวเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เกิดจากการได้เห็นเป็นแบบอย่าง หรือสังเกตจากสิ่งแวดล้อมรอบๆตัว และสื่อมวลชน ก็เป็นสิ่งแวดล้อมที่สำคัญยิ่งในการให้แบบอย่างการเรียนรู้ที่น่าไม่ถ้วน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดที่ว่า การเป็นแบบเป็นเทคนิคที่สำคัญในการสร้างพฤติกรรมที่ต้องการให้เกิดขึ้นในตัวบุคคล ดังนี้ (Albert, 1986, pp.100-104)

กระบวนการเรียนรู้จากตัวแบบ

การเรียนรู้ในลักษณะของการเลียนแบบเท่านั้นที่จะนำไปสู่การสร้างค่านิยมทางศีลธรรมของเด็ก และรูปแบบทางสังคม (Social model) แม่แบบอิทธิพลการเรียนรู้มากเมื่อบุคคลได้เห็นแม่แบบก็สามารถรับรู้สัญลักษณ์ของการกระทำและสามารถแสดงพฤติกรรมนั้น ได้เหมาะสม กระบวนการเรียนรู้จากแม่แบบนี้กล่าวได้ว่า เป็นการเรียนรู้โดยการสังเกต (Observation Learning) ซึ่งมีองค์ประกอบ 4 ประการ คือ

1. กระบวนการให้ความสนใจ (Attention Process) ลักษณะของแม่แบบและการแสดงออกของแม่แบบที่จะช่วยให้บุคคลเกิดความสนใจ คือ มีความคล้ายคลึงกับผู้สังเกตในเรื่องเพศ เชื้อชาติ ทัศนคติ ชื่อเสียง ความสามารถ

2. กระบวนการจำ (Retention Process) การจำรายละเอียดต่างๆของพฤติกรรมของแม่แบบได้ก็จะสามารถลอกเลียนแบบได้ ดังนั้น การเสนอแม่แบบโดยการให้มีการใช้คำพูดและการเสนอแม่แบบให้เป็นเรื่องราว จะเป็นตัวชี้แนะให้ผู้สังเกตระลึกถึงพฤติกรรมของแม่แบบได้ง่ายขึ้น เมื่อได้รับสิ่งเร้าที่เหมือนหรือคล้ายกับแม่แบบกระตุ้น

3. กระบวนการแสดงออก (Motor Reproduction Process) เป็นการถ่ายโยงจากความสนใจและการจำแม่แบบ มาเป็นการแสดงพฤติกรรมเลียนแบบ

4. กระบวนการจูงใจ (Motivation Process) บุคคลจะแสดงพฤติกรรมลอกเลียนแบบแม่แบบหรือไม่นั้น เกิดจากการเรียนรู้ จากการสังเกตแม่แบบ ถ้าพฤติกรรมของแม่แบบได้รับผลกรรมที่พึงพอใจหรือสามารถหลีกเลี่ยงสิ่งเร้าที่ไม่พึงพอใจ แนวโน้มที่บุคคลจะเลียนแบบพฤติกรรมของตัวเองก็จะสูง เพราะคาดหวังว่าจะได้รับผลกรรม ดังเช่นเดียวกับที่ตัวเองได้รับ (Albert, 1986, p.104)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

(ปัทมาภรณ์ สุขสมโชค, 2551: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ละคร โทรทัศน์ที่มีผลต่อการเลียนแบบของเด็กวัยรุ่นตอนต้น ผลการวิจัยพบว่า ลักษณะประชากรที่แตกต่างกัน ไม่มีผลกับพฤติกรรมการเลียนแบบละครโทรทัศน์ แต่ลักษณะประชากรด้านอายุและการอาศัยอยู่กับผู้ปกครองมีผลกับพฤติกรรมการเลียนแบบละครโทรทัศน์ ด้านพฤติกรรมการเปิดรับชมรายการละครโทรทัศน์ของเด็กวัยรุ่นตอนต้น ไม่มีผลกับพฤติกรรมการเลียนแบบละครโทรทัศน์ เนื้อหาของละครโทรทัศน์มีผลต่อพฤติกรรมการเลียนแบบของเด็กวัยรุ่นตอนต้น นอกจากนี้ยังพบว่า ความคิดเห็นที่มีต่อละครโทรทัศน์ของเด็กวัยรุ่นมีผลต่อพฤติกรรมการเลียนแบบของเด็กวัยรุ่นตอนต้น กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างชอบดูละครชีวิตรักซึ้งรักหักสวาทมากที่สุด และดูเพื่อความสนุกสนาน ช่วยผ่อนคลายความเครียดได้ โดยจะจำเนื้อหาของบทละครไปเป็นข้อคิด คติสอนใจ มากกว่านำไปเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติในสถานการณ์ปัจจุบัน และภาพที่กลุ่มตัวอย่างได้เห็นในละครโทรทัศน์มากที่สุด คือ ภาพการใช้คำและภาษาหยาบคายของตัวละคร นอกจากนี้ ยังพบว่ากลุ่มตัวอย่างชอบฉากการกอดจูบของพระเอก นางเอกมากที่สุด ฉากดื่มเหล้า สูบบุหรี่ หรือเสพสิ่งเสพติดของนักแสดง และเห็นว่า กรมประชาสัมพันธ์จะช่วยแก้ปัญหาการจัด Rattting ละครโทรทัศน์ได้มากที่สุด

(สิริ โยธนา ณ นคร, 2550: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ละคร โทรทัศน์ที่มีผลต่อพฤติกรรมการเลียนแบบของสตรีวัยทำงาน ผลการวิจัยพบว่า สตรีวัยทำงานมีพฤติกรรมการเลียนแบบอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีการเลียนแบบสูงที่สุดในเรื่องของ ความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ รองลงมาเป็นเรื่องเกี่ยวกับความเป็นไทย และเลียนแบบน้อยที่สุดเกี่ยวกับลักษณะการใช้สินค้าแบรนด์เนม

(อ้างถึงใน สมฤทัย กล่อมน้อย, 2547) ได้ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการเปิดรับชมและการเลียนแบบสื่อละคร โทรทัศน์หลังข่าวภาคค่ำช่อง 7 สี ของกลุ่มวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ด้านพฤติกรรมจะเลือกรับชมละครโทรทัศน์เพื่อพักผ่อนและคลายเครียดโดยเลือกรับชมละครโทรทัศน์ที่ดารานำแสดงของแต่ละเรื่อง ชอบละครประเภทชีวิตรักโรแมนติก ด้านค่านิยมจะเลียนแบบด้านความกตัญญูรู้คุณ ศักดิ์ศรีชายหญิง โดยภาพรวมแล้วการเลียนแบบด้านพฤติกรรมอยู่ในระดับปานกลาง

(อ้างถึงในสุภาวิณี บัวบาน, 2549) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเลียนแบบดารานักกร้องของวัยรุ่น ในด้านลักษณะประชากร ด้านการแต่งกาย การใช้สินค้ามีชื่อ และการใช้ภาษาพูดมีการใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัยโดยมีกลุ่มตัวอย่างจำนวน 300 คน ศึกษาเฉพาะนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนสาธิตมหาวิทาลัยรามคำแหง ผลการวิจัยพบว่า

1. กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง มีอายุ 14 ปี เป็นนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีรายได้จากผู้ปกครองเดือนละ 1,000-2,000 บาท วัยรุ่นมักติดตามผลงานดารานักกร้องที่ชื่นชอบจากสื่อโทรทัศน์ และมีพฤติกรรมเลียนแบบดารานักกร้องโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง
2. วัยรุ่นมีพฤติกรรมเลียนแบบดารานักกร้องด้านการแต่งกาย อยู่ในระดับน้อยโดยจะซื้อเสื้อผ้าตามความเหมาะสมและกาลเทศะมาก วัยรุ่นที่มีเพศ อายุ และรายได้จากผู้ปกครองต่างกัน มีพฤติกรรมเลียนแบบดารานักกร้องต่างกัน ส่วนวัยรุ่นที่มีระดับการศึกษาที่ต่างกัน มีพฤติกรรมเลียนแบบดารานักกร้องด้านการแต่งกายไม่ต่างกัน
3. วัยรุ่นมีพฤติกรรมเลียนแบบดารานักกร้องด้านการใช้สินค้ามีชื่อ อยู่ในระดับน้อยโดยวัยรุ่นนิยมใช้สินค้าที่มีราคาตามความเหมาะสม และจำเป็นมาก วัยรุ่นที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้จากผู้ปกครองต่างกัน และนักกร้องด้านการใช้สินค้ามีชื่อต่างกัน
4. วัยรุ่นมีพฤติกรรมเลียนแบบดารานักกร้องด้านการใช้ภาษาพูด อยู่ในระดับน้อย โดยวัยรุ่นใช้ภาษาพูดตามหลักภาษาไทยมาก วัยรุ่นที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้จากผู้ปกครองต่างกัน มีพฤติกรรมเลียนแบบดารานักกร้องด้านการใช้ภาษาพูดต่างกันมีพฤติกรรมเลียนแบบดารานักกร้อง

(ทัศนีย์ เทอมธนกาญจน์, 2546) ได้ศึกษาเรื่อง อิทธิพลของบุคคลต้นแบบที่มีต่อพฤติกรรมการเลียนแบบความตั้งใจซื้อสินค้าที่มีความเกี่ยวพันสูงและต่ำกับวัยรุ่น ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมการเลียนแบบจากบทบาทของบุคคลต้นแบบโดยตรงที่ระดับค่าเฉลี่ยสูงกว่าบุคคลต้นแบบโดยอ้อมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

(อ้างอิงใน Boon and Lomore, 2002) ได้ศึกษาเรื่อง อิทธิพลจากความชื่นชอบบุคคลที่มีชื่อเสียงต่อวัยรุ่น ผลการวิจัยพบว่า วัยรุ่นส่วนใหญ่ก็มีพฤติกรรมการเลียนแบบการแต่งกายและมีพฤติกรรมการเลียนแบบบุคคลที่มีชื่อเสียงที่ตนชื่นชอบ เช่น การแสดง การเล่นกีฬา ลักษณะการทานอาหารมังสวิรัต หรือลักษณะการเสพสิ่งเสพติด แต่การเลียนแบบดังกล่าวไม่ส่งผลต่อการปรับหรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการดำเนินชีวิตตลอดไป โดยบุคคลที่มีชื่อเสียงชายจะได้รับความนิยมมากกว่าบุคคลที่มีชื่อเสียงที่เป็นหญิง

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การศึกษาพฤติกรรมการเล่นแบบสปีดปิงปองแบบละครโทรทัศน์ของ นักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพ” ครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้วิธีการเก็บ รวบรวมข้อมูล ด้วยแบบสอบถามโดยมีรายละเอียด ดังนี้

ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ทำการศึกษา คือ นักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยกรุงเทพ วิทยาเขตรังสิต ปี การศึกษา 2549-2552 ซึ่งมี จำนวน 23,581 คน โดยมี 9 คณะ ดังนี้ คณะนิเทศศาสตร์, คณะ บริหารธุรกิจ, คณะบัญชี, คณะนิติศาสตร์, คณะวิศวกรรมศาสตร์, คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, คณะศิลปกรรมศาสตร์, คณะมนุษยศาสตร์ และคณะเศรษฐศาสตร์ (สำนักทะเบียน มหาวิทยาลัย กรุงเทพ เดือนมิถุนายน พ.ศ.2552)

กลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยใช้วิธีการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยอาศัยตารางสำเร็จรูปของ Taro Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่นในการเลือกตัวอย่าง ประมาณ 95%

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ	n	คือ	จำนวนตัวอย่าง หรือขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
	N	คือ	จำนวนหน่วยทั้งหมด หรือขนาดของประชากร
	e	คือ	ความน่าจะเป็นของความผิดพลาดที่ยอมรับได้

$$n = \frac{23,581}{1 + (23,581 * 0.0025)}$$

$$= 393.32$$

จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ 400 คน แต่เนื่องจากงานวิจัยครั้งนี้มีข้อจำกัดในเรื่องของเวลา งบประมาณ และกำลังคน จึงศึกษากลุ่มตัวอย่างจำนวน 200 คน

วิธีการสุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Sampling) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified Sampling) โดยแบ่งตามโครงสร้างของชั้นปีของนักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพ ชั้นปีที่ 1, ชั้นปีที่ 2, ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4

ขั้นตอนที่ 2 ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) คือการใช้การจับฉลาก จากจำนวนนักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพ 9 คณะ ตั้งแต่ชั้นปีที่ 1 ถึง ชั้นปีที่ 4

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือแบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งเป็นแบบสอบถามชนิดปลายปิดและปลายเปิด โดยเนื้อหาของแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม อันได้แก่ เพศ อายุ ชั้นปี คณะที่กำลังศึกษา และรายได้ของนักศึกษา จำนวน 5 ข้อ

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการรับชมละคร โทรทัศน์ของศิลปินต้นแบบละครโทรทัศน์ จำนวน 9 ข้อ

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับประเภทรายการโทรทัศน์ของศิลปินต้นแบบละครโทรทัศน์ จำนวน 6 ข้อ

ส่วนที่ 4 เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพต่อการรับชมละครโทรทัศน์ของศิลปินต้นแบบละครโทรทัศน์ จำนวน 10 ข้อ

เกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยน้ำหนักคะแนน

หลังจากนั้น นำคะแนนจากการวัดความคิดเห็นที่ได้มารวมกัน เพื่อหาระดับค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นของวัยรุ่นต่อการรับชมรายการโทรทัศน์ของนักแสดงต้นแบบ โดยผู้วิจัยได้กำหนดระดับของความคิดเห็นไว้ดังนี้ คือ คะแนนสูงสุด คือ 5 คะแนน คะแนนต่ำสุด คือ 1 คะแนน และจำนวนชั้นที่ต้องการคือ 5 ชั้น เพื่อแบ่งระดับของความคิดเห็น ออกเป็น 5 ระดับและนำข้อมูลมาแจกแจงความถี่เพื่อหาค่าเฉลี่ย โดยใช้ค่าเฉลี่ยทางสถิติการคำนวณหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Arithmetic Mean)

$$\frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} = \frac{5 - 1}{5} = 0.8$$

จำนวนชั้น

ทั้งนี้ การนำช่วงคะแนนดังกล่าวไปอธิบาย เพื่อจำแนกระดับความคิดเห็นของวัยรุ่นต่อการรับชมรายการโทรทัศน์ โดยได้กำหนดเกณฑ์การแปลความหมายของค่าคะแนนเฉลี่ยในการวัดความคิดเห็น แบ่งออกเป็น 5 ระดับค่าเฉลี่ย ดังนี้

ตารางที่ 1 : ค่าเฉลี่ยในการวัดความคิดเห็น

ค่าเฉลี่ย	หมายถึง
1.00 – 1.80	ความคิดเห็นของนักศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด
1.81 – 2.60	ความคิดเห็นของนักศึกษาอยู่ในระดับมาก
2.61 – 3.40	ความคิดเห็นของนักศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง
3.41 – 4.20	ความคิดเห็นของนักศึกษาอยู่ในระดับน้อย
4.21 – 5.00	ความคิดเห็นของนักศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

1. การตรวจสอบความตรง (Validity) นำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิและมีความเชี่ยวชาญ เป็นผู้พิจารณาตรวจสอบภาษา โครงสร้าง ข้อคำถาม และนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะต่อไป
2. การตรวจสอบความเที่ยง (Reliability) โดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างที่มีใช้กลุ่มตัวอย่างจริง แต่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง (Pre-test) จำนวน 30 ชุด จากนั้นนำข้อมูลที่ได้ออกมาหาค่าความเที่ยงของเครื่องมือ โดยใช้วิธีการประสิทธิ์ อัลฟ่าของครอนบาค (Cronbach's Alpha) ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ .8744

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยและผู้ช่วยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยใช้แจกแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้กรอกแบบสอบถามเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงบรรยาย (Descriptive Statistics) ได้แก่

ส่วนที่ 1 ลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้การวิเคราะห์ค่าความถี่ และร้อยละ

ส่วนที่ 2 พฤติกรรมการรับชมละครโทรทัศน์และเนื้อหา ใช้การวิเคราะห์ค่าความถี่ และร้อยละ

ส่วนที่ 3 ประเภทการของศิลปินต้นแบบละครโทรทัศน์ ใช้การวิเคราะห์ค่าความถี่ และร้อยละ

ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นที่มีต่อพฤติกรรมการเลียนแบบศิลปินต้นแบบละครโทรทัศน์ ใช้การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. การวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics)

2.1 คุณลักษณะทางประชากรที่แตกต่างกันมีผลต่อการรับชมนักแสดงละครโทรทัศน์ต้นแบบแตกต่างกัน ใช้การวิเคราะห์โดยใช้สถิติอ้างอิง T-Test และ ANOVA

2.2 พฤติกรรมในการเลือกรับชมรายการละครโทรทัศน์ผ่านนักแสดงต้นแบบแตกต่างกันมีผลต่อการรับชมรายการละครโทรทัศน์แตกต่างกัน ใช้การวิเคราะห์โดยใช้สถิติอ้างอิง ANOVA

2.3 ประเภทการในการรับชมต่างกันมีผลต่อการรับชมรายการละครโทรทัศน์แตกต่างกัน ใช้การวิเคราะห์โดยใช้สถิติอ้างอิง ANOVA

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การศึกษาพฤติกรรมการเล่นแบบซิลปินต้นแบบละครโทรทัศน์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพ เป็นการวิจัยแบบสำรวจ ประชากรที่ศึกษา คือ นักศึกษาที่กำลังศึกษาตั้งแต่ระดับชั้นปีที่ 1 - ระดับชั้นปีที่ 4 ของมหาวิทยาลัยกรุงเทพ โดยใช้เครื่องมือการสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเป็นแบบสอบถาม จำนวน 200 ชุด สํารวจจากประชากรศึกษา ได้แก่ นักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพ วิทยาเขตรังสิต ทั้งเพศชายและเพศหญิง ระยะเวลาการทำการแจกแบบสอบถามอยู่ในช่วงเดือนมิถุนายน-เดือนตุลาคม พ.ศ. 2553 ซึ่งผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ผลทางสถิติ และทดสอบสมมติฐานการวิจัย ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/FW Version 15 จนกระทั่งได้เป็นผลวิจัย ซึ่งมีลำดับการแสดงผลวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะประชากร

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมการรับชมละครโทรทัศน์และเนื้อหาละครโทรทัศน์

ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ประเภทรายการของซิลปินต้นแบบละครโทรทัศน์

ส่วนที่ 4 ผลวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนของระดับพฤติกรรมการเล่นแบบซิลปิน

ต้นแบบละครโทรทัศน์ เพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัย

โดยรายละเอียดต่าง ๆ ของผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดนี้ ได้นำเสนอออกมาในรูปแบบของตารางประกอบคำบรรยายตามลำดับกล่าวข้างต้น ดังนี้

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะประชากร

ตารางที่ 2: แสดงจำนวนและค่าร้อยละของข้อมูลลักษณะประชากร จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชาย	95	47.50
หญิง	105	52.50
รวม	200	100.00

จากตารางที่ 2 พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 52.50 และเพศชาย จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 47.50

ตารางที่ 3: แสดงจำนวนและค่าร้อยละของข้อมูลลักษณะประชากร จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
18 ปี	32	16.00
19 ปี	64	32.00
20 ปี	52	26.00
21 ปี	29	14.50
22 ปี	19	9.50
23 ปี	3	1.50
24 ปี	1	.50
รวม	200	100.00

จากตารางที่ 3 พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพ ส่วนใหญ่อายุ 19 ปี จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 32.00 รองลงมา คือ อายุ 20 ปี จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 26.00 อายุ 18 ปี จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 16.00 อายุ 21 ปี จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 14.50 อายุ 22 ปี จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 9.50 อายุ 23 ปี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 1.50 และอายุ 24 ปี จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ .50 ตามลำดับ

ตารางที่ 4: แสดงจำนวนและค่าร้อยละของข้อมูลลักษณะประชากร จำแนกตามคณะที่กำลังศึกษา

คณะที่กำลังศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
คณะนิเทศศาสตร์	24	12.00
คณะบริหารธุรกิจ	22	11.00
คณะบัญชี	22	11.00
คณะนิติศาสตร์	22	11.00
คณะวิศวกรรมศาสตร์	22	11.00
คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	22	11.00
คณะศิลปกรรมศาสตร์	22	11.00
คณะมนุษยศาสตร์	22	11.00
คณะเศรษฐศาสตร์	22	11.00
รวม	200	100.00

จากตารางที่ 4 พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพ ส่วนใหญ่กำลังศึกษาที่คณะนิเทศศาสตร์ จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 12.00 รองลงมา คือ คณะบริหารธุรกิจ จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 11.00 คณะบัญชี จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 11.00 คณะนิติศาสตร์ จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 11.00 คณะวิศวกรรมศาสตร์ จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 11.00 คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 11.00 คณะศิลปกรรมศาสตร์ จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 11.00 คณะมนุษยศาสตร์ จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 11.00 และคณะเศรษฐศาสตร์ จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 11.00

ตารางที่ 5: แสดงจำนวนและค่าร้อยละของข้อมูลลักษณะประชากร จำแนกตามระดับชั้นปี

ระดับชั้นปี	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ระดับชั้นปี 1	80	40.00
ระดับชั้นปี 2	40	20.00
ระดับชั้นปี 3	57	28.50
ระดับชั้นปี 4	23	11.50
รวม	200	100.00

จากตารางที่ 5 พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพ ส่วนใหญ่ศึกษาอยู่ระดับชั้นปีที่ 1 จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 รองลงมา คือ ระดับชั้นปีที่ 3 จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 28.50 ระดับชั้นปีที่ 2 จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 และระดับชั้นปีที่ 4 จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 11.50 ตามลำดับ

ตารางที่ 6: แสดงจำนวนและค่าร้อยละของข้อมูลลักษณะประชากร จำแนกตามรายได้

รายได้	จำนวน (คน)	ร้อยละ
น้อยกว่า 1,500 บาท	26	13.00
1,500-2,999 บาท	20	10.00
3,000-4,999 บาท	34	17.00
5,000-9,999 บาท	65	32.50
10,000-14,999 บาท	38	19.00
15,000-19,999 บาท	9	4.50
25,000-29,999 บาท	2	1.00
30,000-49,999 บาท	1	.50
ตั้งแต่ 50,000 บาท ขึ้นไป	2	1.00
ไม่มีรายได้	3	1.50
รวม	200	100.00

จากตารางที่ 6 พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพ มีรายได้ระหว่าง 5,000-9,999 บาท จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 32.50 รองลงมา คือ รายได้ระหว่าง 10,000-14,999 บาท จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 19.00 รายได้ระหว่าง 3,000-4,999 บาท จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 17.00 รายได้น้อยกว่า 1,500 บาท จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 13.00 รายได้ระหว่าง 1,500-2,999 บาท จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00 รายได้ระหว่าง 15,000-19,999 บาท จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 4.50 ไม่มีรายได้ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 1.50 รายได้ระหว่าง 25,000-29,999 บาท จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.00 รายได้ตั้งแต่ 50,000 บาท ขึ้นไป จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.00 และ รายได้ระหว่าง 30,000-49,999 บาท จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ .50 ตามลำดับ

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมกรรมการรับชมละครโทรทัศน์และเนื้อหาละครโทรทัศน์

ตารางที่ 7: แสดงจำนวนและค่าร้อยละของพฤติกรรมกรรมการรับชมละครโทรทัศน์ จำแนกตามความสนใจการรับชมละคร

รับชมละครใหม่	จำนวน (คน)	ร้อยละ
รับชม	186	93.00
ไม่รับชม	14	7.00
รวม	200	100.00

จากตารางที่ 7 พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพ ส่วนใหญ่รับชมละครโทรทัศน์ จำนวน 186 คน คิดเป็นร้อยละ 93.00 และไม่รับชมละครโทรทัศน์ จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 7.00

ตารางที่ 8: แสดงจำนวนและค่าร้อยละของพฤติกรรมกรรมการรับชมละครโทรทัศน์ จำแนกตามช่องละครโทรทัศน์

ช่องละครโทรทัศน์	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ช่อง 3	104	52.00
ช่อง 5	22	11.00
ช่อง 7	36	18.00
ช่อง 9	18	9.00
ช่องอื่นๆ	20	10.00
รวม	200	100.00

จากตารางที่ 8 พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพ ส่วนใหญ่ชมละครโทรทัศน์ช่อง 3 จำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 52.00 รองลงมา คือ ละครโทรทัศน์ช่อง 7 จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 18.00 ละครโทรทัศน์ช่อง 5 ละคร จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 11.00 ละครโทรทัศน์ช่องอื่น ๆ จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00 และละครโทรทัศน์ช่อง 9 จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 9.00 ตามลำดับ

ตารางที่ 9: แสดงจำนวนและค่าร้อยละของพฤติกรรมมารับชมละครโทรทัศน์ จำแนกตามช่วงเวลา
การเปิดรับชมละครโทรทัศน์

ช่วงเวลาการเปิดรับชมละครโทรทัศน์	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ช่วงเช้า (06.00 – 10.00 น.)	4	2.00
ช่วงกลางวัน (10.01 – 14.00 น.)	3	1.50
ช่วงเย็น (14.01 – 18.00 น.)	21	10.50
ช่วงค่ำ (18.01 – 22.00 น.)	118	59.00
ช่วงดึก (22.00 – 02.00 น.)	54	27.00
รวม	200	100.00

จากตารางที่ 9 พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพ ส่วนใหญ่เปิดรับชมละครโทรทัศน์ช่วง
ค่ำ (18.01 – 22.00 น.) จำนวน 118 คน คิดเป็นร้อยละ 59.00 รองลงมา คือ ช่วงดึก (22.00 – 02.00
น.) จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 27.00 ช่วงเย็น (14.01 – 18.00 น.) จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ
10.50 ช่วงเช้า (06.00 – 10.00 น.) จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 2.00 และช่วงกลางวัน (10.01 –
14.00 น.) จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 1.50 ตามลำดับ

ตารางที่ 10: แสดงจำนวนและค่าร้อยละของพฤติกรรมมารับชมละครโทรทัศน์ จำแนกตามการ
รับชมละครโทรทัศน์บ่อยแค่ไหน

รับชมละครโทรทัศน์บ่อยแค่ไหน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชมทุกตอนจนจบเรื่อง	30	15.00
ชมเกือบทุกตอน	52	26.00
ชมเป็นบางตอน ถ้ามีโอกาส	92	46.00
ไม่เคยติดตามชมเรื่องใดเป็นพิเศษ	26	13.00
รวม	200	100.00

จากตารางที่ 10 พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพ ส่วนใหญ่เปิดรับชมละครโทรทัศน์
เป็นบางตอน ถ้ามีโอกาส จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 46.00 รองลงมา คือ รับชมละครโทรทัศน์

เกือบทุกคน จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 26.00 รับชมละครโทรทัศน์ทุกตอนจนจบเรื่อง จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 15.00 และไม่เคยติดตามรับชมละครโทรทัศน์เรื่องใดเป็นพิเศษ จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 13.00 ตามลำดับ

ตารางที่ 11: แสดงจำนวนและค่าร้อยละของพฤติกรรมการรับชมละครโทรทัศน์ จำแนกตามประเภทของละครโทรทัศน์

ประเภทละครโทรทัศน์	จำนวน (คน)	ร้อยละ
รักโรแมนติก	51	25.50
ชิงรักหักสวาท	29	14.50
ตลก/เบาสมอง	85	42.50
สยองขวัญ	10	5.00
ชีวิตการต่อสู้	6	3.00
อาชญากรรม/สืบสวน	10	5.00
ประวัติศาสตร์/ชีวประวัติ	4	2.00
อื่น ๆ	5	2.50
รวม	200	100.00

จากตารางที่ 11 พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพ ส่วนใหญ่ชมละครโทรทัศน์ประเภทตลก/เบาสมอง จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 42.50 รองลงมาคือ ละครประเภทรักโรแมนติก จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 25.50 ละครประเภทชิงรักหักสวาท จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 14.50 ละครประเภทสยองขวัญ จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 5.00 ละครประเภทอาชญากรรม/สืบสวน จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 5.00 ละครประเภทชีวิตการต่อสู้ จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 3.00 ละครประเภทอื่น ๆ จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 2.50 และละครประเภทประวัติศาสตร์/ชีวประวัติ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 2.00 ตามลำดับ

ตารางที่ 12: แสดงจำนวนและค่าร้อยละของพฤติกรรมมารับชมละคร โทรทัศน์ จำแนกตาม
ช่วงเวลาที่สนทนากับผู้ร่วมเปิดรับชมละครโทรทัศน์

เวลาที่สนทนากับผู้ร่วมรับชมละครโทรทัศน์	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ทุกครั้งที่ชม	48	24.00
เกือบทุกครั้งที่ชม	63	31.50
นาน ๆ ครั้ง	76	38.00
ไม่เคยเลย	13	6.50
รวม	200	100.00

จากตารางที่ 12 พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพ ส่วนใหญ่สนทนากับผู้ร่วมรับชมละครโทรทัศน์นาน ๆ ครั้ง จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 38.00 รองลงมา คือ เกือบทุกครั้งที่ชม จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 31.50 ทุกครั้งที่ชม จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 24.00 และไม่เคยเลย จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 6.50 ตามลำดับ

ตารางที่ 13: แสดงจำนวนและค่าร้อยละของพฤติกรรมมารับชมละคร โทรทัศน์ จำแนกตามปัจจัยที่
เลือกรับชมละครโทรทัศน์

ปัจจัยที่เลือกรับชมละครโทรทัศน์มากที่สุด	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เนื้อหาละครโทรทัศน์	112	56.00
ดารานำแสดง	77	38.50
นักประพันธ์	7	3.50
เพลงประกอบละคร	4	2.00
รวม	200	100.00

จากตารางที่ 13 พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพ ส่วนใหญ่เลือกรับชมละครที่เนื้อหาละครโทรทัศน์ จำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 56.00 รองลงมา คือ ดารานำแสดง จำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 38.50 นักประพันธ์ จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 3.50 และเลือกรับชมที่เพลงประกอบละคร จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 2.00 ตามลำดับ

ตารางที่ 14: แสดงจำนวนและค่าร้อยละของพฤติกรรมการรับชมละครโทรทัศน์ จำแนกตามเหตุผลที่ชอบชมละครโทรทัศน์

เหตุผลที่ชอบชมละครโทรทัศน์มากที่สุด	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เนื้อหาดี มีคติสอนใจ	37	18.50
การดำเนินเรื่องที่สนุก เป็นละครแนวที่ชอบ	112	56.00
นักแสดงเป็นผู้ที่ชื่นชอบ	34	17.00
ชมตามเพื่อนหรือสมาชิกในครอบครัว	17	8.50
รวม	200	100.00

จากตารางที่ 14 พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพ ส่วนใหญ่รับชมละครโทรทัศน์เพราะการดำเนินเรื่องที่สนุก เป็นละครแนวที่ชอบ จำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 56.00 รองลงมา คือ เนื้อหาดี มีคติสอนใจ จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 18.50 นักแสดงเป็นผู้ที่ชื่นชอบ จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 17.00 และรับชมตามเพื่อนหรือสมาชิกในครอบครัว จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 8.50 ตามลำดับ

ตารางที่ 15: แสดงจำนวนและค่าร้อยละของพฤติกรรมการรับชมละครโทรทัศน์ จำแนกตามสิ่งที่ได้จากการรับชมละครโทรทัศน์

สิ่งที่ได้จากละครโทรทัศน์ที่ท่านเปิดรับชม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ช่วยผ่อนคลายความเครียดได้	139	69.50
มีสาระให้ข้อคิด	34	17.00
ได้จินตนาการว่าตนเองเหมือนบุคคลในละครโทรทัศน์	17	8.50
มีความรู้สึกร่วมและเลียนแบบได้ง่าย	10	5.00
รวม	200	100.00

จากตารางที่ 15 พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพ ส่วนใหญ่ได้รับการช่วยผ่อนคลายความเครียดได้ จำนวน 139 คน คิดเป็นร้อยละ 69.50 รองลงมา คือ มีสาระให้ข้อคิด จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 17.00 ได้จินตนาการว่าตนเองเหมือนบุคคลในละครโทรทัศน์ จำนวน 17 คน คิดเป็น

ร้อยละ 8.50 และมีความรู้สึกมีส่วนร่วมและเลียนแบบได้ง่าย จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 5.00

ตามลำดับ

ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ศิลปินต้นแบบละครโทรทัศน์

ตารางที่ 16: แสดงจำนวนและค่าร้อยละของศิลปินต้นแบบละครโทรทัศน์ จำแนกตามลำดับศิลปินที่ชื่นชอบ

ศิลปินที่ชื่นชอบ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เลือกอันดับที่ 1		
ธีระเดช วงศ์พัทพันธ์	22	11.00
เหมอมาลัย บุญยศศักดิ์	16	8.00
แอน ทองประสม	13	6.50
เลือกอันดับที่ 2		
แอน ทองประสม	20	10.00
ธีระเดช วงศ์พัทพันธ์	18	9.00
เหมอมาลัย บุญยศศักดิ์	14	7.00
เลือกอันดับที่ 3		
แอน ทองประสม	23	11.50
ธีระเดช วงศ์พัทพันธ์	13	6.50
เหมอมาลัย บุญยศศักดิ์	12	6.00
รวม	200	100.00

* คัดเฉพาะรายชื่อศิลปินที่มีอันดับสูงสุด 3 อันดับเท่านั้น โดยแบ่งตามอันดับที่เลือก

จากตารางที่ 16 พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพ ส่วนใหญ่ชื่นชอบศิลปินต้นแบบละครโทรทัศน์ **เลือกเป็นอันดับที่ 1** คือ ธีระเดช วงศ์พัทพันธ์ จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 11.00 รองลงมา คือ เหมอมาลัย บุญยศศักดิ์ จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 8.00 และแอน ทองประสม จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 6.50 ตามลำดับ **เลือกเป็นอันดับที่ 2** คือ แอน ทองประสม จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00 ธีระเดช วงศ์พัทพันธ์ จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 9.00 และเหมอมาลัย บุญยศศักดิ์ จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 7.00 ตามลำดับ **เลือกเป็นอันดับที่ 3** คือ แอน ทองประสม

จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 11.50 ชีระเดช วงศ์พัฑฒัน จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 6.50 และ
 เฉอมมาลย์ บุญยศศักดิ์ จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 6.00 ตามลำดับ

ตารางที่ 17: แสดงจำนวนและค่าร้อยละของศิลปินต้นแบบละครโทรทัศน์ จำแนกตามเหตุผลการ
 ชื่นชอบศิลปิน

เหตุผลที่ชื่นชอบศิลปิน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
การวางตัว	15	7.50
หน้าตา	56	28.00
การแต่งกาย	6	3.00
บุคลิกภาพ	15	7.50
บทบาทการแสดง	58	29.00
ร้องเพลงไพเราะ	39	19.50
นิสัย	11	5.50
รวม	200	100.00

จากตารางที่ 17 พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพ ส่วนใหญ่ชื่นชอบศิลปินที่บทบาท
 การแสดง จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 29.00 รองลงมา คือ ชื่นชอบที่หน้าตา จำนวน 56 คน คิด
 เป็นร้อยละ 28.00 ชื่นชอบที่ร้องเพลงไพเราะ จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 19.50 ชื่นชอบที่การ
 วางตัว จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 7.50 ชื่นชอบที่บุคลิกภาพ จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 7.50
 ชื่นชอบที่นิสัย จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 5.50 และชื่นชอบที่การแต่งกาย จำนวน 6 คน คิดเป็น
 ร้อยละ 3.00 ตามลำดับ

ตารางที่ 18: แสดงจำนวนและค่าร้อยละของศิลปินต้นแบบละครโทรทัศน์ จำแนกตามความสนใจ
 ศิลปิน

คุณสนใจศิลปินต้นแบบละครโทรทัศน์หรือไม่	จำนวน (คน)	ร้อยละ
สนใจ	143	71.50
ไม่สนใจ	57	28.50
รวม	200	100.00

จากตารางที่ 18 พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพ ส่วนใหญ่สนใจศิลปินต้นแบบ
โทรทัศน์ จำนวน 143 คน คิดเป็นร้อยละ 71.50 และไม่สนใจศิลปินต้นแบบโทรทัศน์ จำนวน 57
คน คิดเป็นร้อยละ 28.00

ตารางที่ 19: แสดงจำนวนและค่าร้อยละของศิลปินต้นแบบละครโทรทัศน์ จำแนกตามการจดจำ
บทบาทการแสดงของศิลปินต้นแบบละครโทรทัศน์

คุณจดจำบทบาทการแสดงของศิลปินต้นแบบละครโทรทัศน์ได้ หรือไม่	จำนวน (คน)	ร้อยละ
จดจำ	99	49.50
ไม่จดจำ	101	50.50
รวม	200	100.00

จากตารางที่ 19 พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่สามารถจดจำบทบาทการแสดงของศิลปิน
ต้นแบบละครโทรทัศน์ได้ จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 49.50 และไม่สามารถจดจำบทบาทการ
แสดงของศิลปินต้นแบบละครโทรทัศน์ จำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ 50.50

ตารางที่ 20: แสดงจำนวนและค่าร้อยละของศิลปินต้นแบบละครโทรทัศน์ จำแนกตามศิลปิน
ต้นแบบละครโทรทัศน์มีผลต่อการเลียนแบบ

ศิลปินต้นแบบละครโทรทัศน์มีผลต่อการเลียนแบบ หรือไม่	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เลียนแบบ	106	53.00
ไม่เลียนแบบ	94	47.00
รวม	200	100.00

จากตารางที่ 20 พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพ ส่วนใหญ่เลียนแบบศิลปินต้นแบบ
ละครโทรทัศน์ จำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 53.00 และไม่เลียนแบบศิลปินต้นแบบละคร
โทรทัศน์ จำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 47.00

ตารางที่ 21: แสดงจำนวนและค่าร้อยละของศิลปินต้นแบบละครโทรทัศน์ จำแนกตามแรงงูใจใน
ตัวศิลปินต้นแบบละครโทรทัศน์

ศิลปินต้นแบบละครโทรทัศน์มีผลต่อแรงงูใจหรือไม่	จำนวน (คน)	ร้อยละ
มีแรงงูใจ	95	47.50
ไม่มีแรงงูใจ	105	52.50
รวม	200	100.00

จากตารางที่ 21 พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพ ส่วนใหญ่ไม่มีแรงงูใจ จำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 52.50 และมีแรงงูใจ จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 47.50

อธิบายผลเพิ่มเติมจากตารางที่ 17 ถึงตารางที่ 20 ตามทฤษฎีกระบวนการเรียนรู้จากตัวแบบ พบว่า เกือบครึ่งของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีพฤติกรรมตามองค์ประกอบทั้ง 4 ประการ คือ กระบวนการให้ความสนใจ กระบวนการจำ กระบวนการแสดงออก และกระบวนการงูใจ ซึ่งจะส่งผลต่อการเลียนแบบพฤติกรรมต่างๆ ตามศิลปินที่ได้จดจำมา ถ้าหากนักศึกษาได้รับสิ่งเร้าเหล่านี้บ่อยๆ ย่อมมีแนวโน้มที่จะเลียนแบบพฤติกรรมของตัวแบบสูง เพราะคาดหวังว่าจะได้รับผลกรรมเช่นเดียวกับตัวแบบที่ได้รับ

ส่วนที่ 4 ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมกรรมการเลียนแบบศิลปินต้นแบบละครโทรทัศน์

ตารางที่ 22: แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมกรรมการเลียนแบบศิลปินต้นแบบ
ละครโทรทัศน์

ข้อที่	ข้อความ	$\bar{X}$	SD	ความหมาย
1	ชอบเลียนแบบลักษณะนิสัยตามศิลปินต้นแบบละครโทรทัศน์	3.24	1.08	ปานกลาง
2	ชอบการแต่งกายเลียนแบบศิลปินละครโทรทัศน์ต้นแบบ	2.98	1.07	ปานกลาง

(ตารางมีต่อ)

ตารางที่ 22(ต่อ): แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมการเล่นแบบศิลปิน
 ดนแบบละครโทรทัศน์

ข้อที่	ข้อความ	$\bar{X}$	SD	ความหมาย
3	บทสนทนาที่นักแสดงตัวละคร โทรทัศน์ด้นแบบใช้ในละครโทรทัศน์มีความหยาบคายและท่านได้นำคำเหล่านั้นมาใช้ในชีวิตประจำวันด้วย	3.18	1.12	ปานกลาง
4	คิดจะเลียนแบบตามนักแสดงละครโทรทัศน์ด้นแบบในฉากการทำร้ายร่างกายหรือจากต่อสู้เพื่อให้เห็นว่าคือผู้เข้มแข็ง	3.81	1.11	น้อย
5	เมื่อโมโหหรืออารมณ์ไม่ดีจะทำลาย ขว้างปาสิ่งของเหมือนตามที่ท่านได้เห็นจากนักแสดงละครโทรทัศน์ด้นแบบ	3.98	1.10	น้อย
6	เมื่อเห็นนักแสดงตัวละครโทรทัศน์ด้นแบบเที่ยวสถานบันเทิงตอนกลางคืนทำให้ท่านอยากลองไปที่ชิวคูบ้าง	3.73	1.09	น้อย
7	หากนักแสดงตัวละครโทรทัศน์ด้นแบบใช้ผลิตภัณฑ์หรือสินค้าใด จะซื้อสินค้านั้นมาใช้ตามที่	3.63	1.13	น้อย
8	เมื่อเห็นนักแสดงตัวละครโทรทัศน์ด้นแบบใช้สินค้าที่มีราคาแพง และใช้ของฟุ่มเฟือย ทำให้อยากเลียนแบบตามนั้นบ้าง	3.73	1.10	น้อย
9	ได้เห็นพฤติกรรมกาเสพติดของนักแสดงตัวละครโทรทัศน์ด้นแบบท่านคิดจะเลียนแบบคูบ้าง	4.09	1.18	น้อย
10	เห็นพฤติกรรมการดื่มสุราหรือเครื่องดื่มมีเมาของนักแสดงละครโทรทัศน์ด้นแบบทำให้อยากจะทำตามบ้าง	4.03	1.13	น้อย
ค่าเฉลี่ยรวม		3.63	0.86	น้อย

จากตารางที่ 22 พบว่าพฤติกรรมการเล่นแบบศิลปินด้นแบบละครโทรทัศน์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพ อยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.63 จำแนกในแต่ละข้อพบว่า

1. ข้อที่นักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

ระดับความคิดเห็นในเรื่อง การเลียนแบบลักษณะนิสัยตามศิลปินต้นแบบละครโทรทัศน์ มีคะแนนระดับการเลียนพฤติกรรมศิลปินต้นแบบละครโทรทัศน์เท่ากับ 3.24

ระดับความคิดเห็นในเรื่อง การแต่งกายเลียนแบบศิลปินต้นแบบละครโทรทัศน์ มีคะแนนระดับการเลียนพฤติกรรมศิลปินต้นแบบละครโทรทัศน์เท่ากับ 2.98

ระดับความคิดเห็นในเรื่อง บทสนทนาที่นักแสดงตัวละครโทรทัศน์ต้นแบบใช้ในละครโทรทัศน์มีความหยาบคายและท่านได้นำคำเหล่านั้นมาใช้ในชีวิตประจำวันด้วย มีคะแนนระดับการเลียนพฤติกรรมศิลปินต้นแบบละครโทรทัศน์เท่ากับ 3.18

2. ข้อที่นักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย

ระดับความคิดเห็นในเรื่อง การคิดจะเลียนแบบตามนักแสดงละครโทรทัศน์ต้นแบบในฉากการทำร้ายร่างกายหรือฉากต่อสู้เพื่อให้เห็นว่าเป็นผู้เข้มแข็ง มีคะแนนระดับการเลียนพฤติกรรมศิลปินต้นแบบละครโทรทัศน์เท่ากับ 3.81

ระดับความคิดเห็นในเรื่อง เมื่อโมโหหรืออารมณ์ไม่ดีจะทำลายข้าวของสิ่งของเหมือนตามที่ท่านได้เห็นจากนักแสดงละครโทรทัศน์ต้นแบบ มีคะแนนระดับการเลียนพฤติกรรมศิลปินต้นแบบละครโทรทัศน์เท่ากับ 3.98

ระดับความคิดเห็นในเรื่อง เมื่อเห็นนักแสดงตัวละครโทรทัศน์ต้นแบบที่ขวสถานบันเทิงตอนกลางคืนทำให้ท่านอยากลองไปเที่ยวดูบ้าง มีคะแนนระดับการเลียนพฤติกรรมศิลปินต้นแบบละครโทรทัศน์เท่ากับ 3.73

ระดับความคิดเห็นในเรื่อง หากนักแสดงตัวละครโทรทัศน์ต้นแบบใช้ผลิตภัณฑ์หรือสินค้าใด จะซื้อสินค้าชนิดนั้นมาใช้ตามทันที มีคะแนนระดับการเลียนพฤติกรรมศิลปินต้นแบบละครโทรทัศน์เท่ากับ 3.63

ระดับความคิดเห็นในเรื่อง เมื่อเห็นนักแสดงตัวละครโทรทัศน์ต้นแบบใช้สินค้าที่มีราคาแพง และใช้ของฟุ่มเฟือย ทำให้อยากเลียนแบบตามนั้นบ้างมีคะแนนระดับการเลียนพฤติกรรมศิลปินต้นแบบละครโทรทัศน์เท่ากับ 3.73

ระดับความคิดเห็นในเรื่อง ได้เห็นพฤติกรรมการเสพยาเสพติดของนักแสดงตัวละครโทรทัศน์ต้นแบบทำนคิดจะเลียนแบบดูบ้าง มีคะแนนระดับการเลียนพฤติกรรมศิลปินต้นแบบละครโทรทัศน์เท่ากับ 4.09

ระดับความคิดเห็นในเรื่อง เห็นพฤติกรรมการดื่มสุราหรือเครื่องดื่มมีนเมาของนักแสดงละครโทรทัศน์ต้นแบบทำให้อยากจะดื่มตามบ้าง มีคะแนนระดับการเลียนพฤติกรรมศิลปินต้นแบบละครโทรทัศน์เท่ากับ 4.03

การทดสอบสมมติฐาน

การนำเสนอผลการทดสอบสมมติฐานของการวิจัย ทดสอบความแตกต่างของลักษณะประชากร โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ สถิติ T-Test เพื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มีตัวแปรอิสระ 2 กลุ่ม การวิเคราะห์ความแปรปรวนจำแนกทางเดียว (One-way ANOVA) เพื่อทดสอบตัวแปรอิสระที่มี 2 กลุ่มขึ้นไป สามารถวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐานได้ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 ลักษณะประชากรของนักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานครมีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการเลียนแบบคิลป็นต้นแบบละครโทรทัศน์

ตารางที่ 23: การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับพฤติกรรมการเลียนแบบคิลป็นต้นแบบละครโทรทัศน์

เพศ	N	$\bar{X}$	SD	T	Sig.
ชาย	95	33.48	8.84	-4.70	0.00*
หญิง	105	38.97	7.63		

จากผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า เพศมีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการเลียนแบบคิลป็นต้นแบบละครโทรทัศน์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 24: การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับพฤติกรรมการเลียนแบบคิลป็นต้นแบบละครโทรทัศน์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพ

อายุ	SS	DF	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	50.29	36	1.39	0.81	0.75
ภายในกลุ่ม	278.19	163	1.70		
รวม	328.48	199			

จากผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่าอายุไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเลียนแบบ
 ศิลปินต้นแบบละครโทรทัศน์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
 ที่ระดับ .05

ตารางที่ 25: การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างขณะที่กำลังศึกษากับพฤติกรรมการ
 เลียนแบบศิลปินต้นแบบละครโทรทัศน์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพ

ขณะที่กำลังศึกษา	SS	DF	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	230.32	36	6.39	0.93	0.58
ภายในกลุ่ม	1121.35	163	6.87		
รวม	1351.68	199			

จากผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่าขณะที่กำลังศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการ
 เลียนแบบศิลปินต้นแบบละครโทรทัศน์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพ อย่างมีนัยสำคัญทาง
 สถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 26: การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างระดับชั้นปีที่กำลังศึกษากับพฤติกรรมการ
 เลียนแบบศิลปินต้นแบบละครโทรทัศน์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพ

ระดับชั้นปี	SS	DF	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	44.32	36	1.23	1.10	0.33
ภายในกลุ่ม	182.02	163	1.11		
รวม	226.35	199			

จากผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่าระดับชั้นปีที่กำลังศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับ
 พฤติกรรมการเลียนแบบศิลปินต้นแบบละครโทรทัศน์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพ อย่างมี
 นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 27: การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างรายได้กับพฤติกรรมการเล่นแบบ
 ศิลปินต้นแบบละครโทรทัศน์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพ

รายได้	SS	DF	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	154.94	36	4.30	1.32	0.12
ภายในกลุ่ม	530.55	163	3.25		
รวม	685.50	199			

จากผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่ารายได้ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเล่นแบบ
 ศิลปินต้นแบบละครโทรทัศน์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
 ที่ระดับ .05

ตารางที่ 28: การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการรับชมละครโทรทัศน์กับ
 พฤติกรรมการเล่นแบบศิลปินต้นแบบละครโทรทัศน์ของนักศึกษามหาวิทยาลัย
 กรุงเทพ

การรับชมละครโทรทัศน์	SS	DF	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	42.49	36	1.18	1.62	0.02
ภายในกลุ่ม	118.52	163	0.72		
รวม	161.02	199			

จากผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่าการรับชมละครโทรทัศน์มีความสัมพันธ์กับ
 พฤติกรรมการเล่นแบบศิลปินต้นแบบละครโทรทัศน์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพ อย่างมี
 นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สมมติฐานที่ 2 นักแสดงละครโทรทัศน์ต้นแบบมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเล่นแบบ
ศิลปินต้นแบบละครโทรทัศน์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพ

ตารางที่ 29: การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการสนใจศิลปินต้นแบบละคร
โทรทัศน์กับพฤติกรรมการเล่นแบบศิลปินต้นแบบละครโทรทัศน์ของนักศึกษ
มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

กระบวนกรเรียนรู้จากตัวแบบ	N	$\bar{X}$	SD	T	Sig.
สนใจ	143	35.09	8.84	-3.36	0.01*
ไม่สนใจ	57	39.54	7.31		

จากผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า การสนใจศิลปินต้นแบบละครโทรทัศน์มี
ความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเล่นแบบศิลปินต้นแบบละครโทรทัศน์ของนักศึกษามหาวิทยาลัย
กรุงเทพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 30: การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการจดจำบทบาทการแสดงของ
ศิลปินต้นแบบละครโทรทัศน์กับพฤติกรรมการเล่นแบบศิลปินต้นแบบละคร
โทรทัศน์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพ

กระบวนกรเรียนรู้จากตัวแบบ	N	$\bar{X}$	SD	T	Sig.
จดจำ	99	33.17	8.92	-5.52	0.00*
ไม่จดจำ	101	39.49	7.14		

จากผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า การจดจำบทบาทการแสดงของศิลปินต้นแบบละคร
โทรทัศน์ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเล่นแบบศิลปินต้นแบบละครโทรทัศน์ของนักศึกษ
มหาวิทยาลัยกรุงเทพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 31: การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการเรียนแบบศิลปินต้นแบบละคร
โทรทัศน์กับพฤติกรรมการเรียนแบบศิลปินต้นแบบละครโทรทัศน์ของนักศึกษา
มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

กระบวนการเรียนรู้จากตัวแบบ	N	$\bar{X}$	SD	T	Sig.
เรียนแบบ	106	33.71	8.55	-4.84	0.00*
ไม่เรียนแบบ	94	39.35	7.79		

จากผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่าการเรียนแบบศิลปินต้นแบบละครโทรทัศน์มีความสัมพันธ์พฤติกรรมการเรียนแบบศิลปินต้นแบบละครโทรทัศน์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 32: การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจจากศิลปินต้นแบบละคร
โทรทัศน์กับพฤติกรรมการเรียนแบบศิลปินต้นแบบละครโทรทัศน์ของนักศึกษา
มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

กระบวนการเรียนรู้จากตัวแบบ	N	$\bar{X}$	SD	T	Sig.
มีแรงจูงใจ	95	33.91	8.22	-3.94	0.00*
ไม่มีแรงจูงใจ	105	38.58	8.47		

จากผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่าแรงจูงใจจากศิลปินต้นแบบละครโทรทัศน์มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเรียนแบบศิลปินต้นแบบละครโทรทัศน์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 33: การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเภทละครโทรทัศน์กับพฤติกรรมการเขียนแบบศิลปปั้นแบบละครโทรทัศน์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพ

ประเภทละครโทรทัศน์	SS	DF	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	164.82	36	4.57	1.99	0.002
ภายในกลุ่ม	373.95	163	2.29		
รวม	538.78	199			

จากผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่าประเภทละครโทรทัศน์มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเขียนแบบศิลปปั้นแบบละครโทรทัศน์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 34: การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยกับพฤติกรรมการเขียนแบบศิลปปั้นแบบละครโทรทัศน์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพ

ปัจจัย	SS	DF	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	23.83	36	.662	1.68	0.016
ภายในกลุ่ม	64.12	163	.39		
รวม	87.95	199			

จากผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่าปัจจัยมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเขียนแบบศิลปปั้นแบบละครโทรทัศน์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 35: การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างเหตุการณ์ชงละคร โทรทัศน์กับพฤติกรรมการเล่นแบบสปีดป็นต้นแบบละครโทรทัศน์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพ

เหตุการณ์ชงละครโทรทัศน์	SS	DF	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	34.30	36	.953	1.55	0.034
ภายในกลุ่ม	99.89	163	.613		
รวม	134.19	199			

จากผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่าเหตุการณ์ชงละครโทรทัศน์มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเล่นแบบสปีดป็นต้นแบบละครโทรทัศน์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 36: การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งที่ได้จากการรับชมละครโทรทัศน์กับพฤติกรรมการเล่นแบบสปีดป็นต้นแบบละครโทรทัศน์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพ

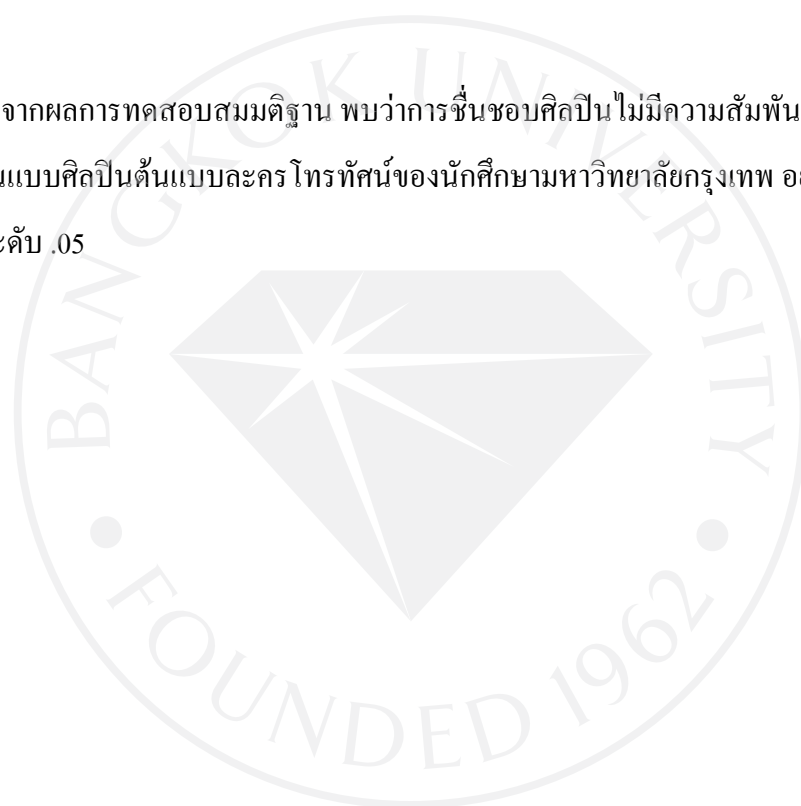
แหล่งความแปรปรวน	SS	DF	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	33.40	36	.928	1.36	0.098
ภายในกลุ่ม	110.57	163	.678		
รวม	143.98	199			

จากผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่าสิ่งที่ได้จากการรับชมละครโทรทัศน์ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเล่นแบบสปีดป็นต้นแบบละครโทรทัศน์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 37: การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการขึ้นชอบศิลป์กับพฤติกรรม
การเขียนแบบศิลป์ต้นแบบละครโทรทัศน์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพ

พฤติกรรมการเขียนแบบ	SS	DF	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	125.75	36	3.49	1.03	0.43
ภายในกลุ่ม	552.06	163	3.38		
รวม	667.82	199			

จากผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่าการขึ้นชอบศิลป์ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรม
การเขียนแบบศิลป์ต้นแบบละครโทรทัศน์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพ อย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .05

บทที่ 5

บทสรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การศึกษาพฤติกรรมการเรียนแบบสिलปินต้นแบบละครโทรทัศน์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสिलปินละครโทรทัศน์ในฐานะเป็นต้นแบบ และเพื่อศึกษาการเรียนแบบพฤติกรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพต่อสिलปินต้นแบบ กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาคือ นักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยกรุงเทพ ปีการศึกษา 2549-2552 จำนวน 23,581 คน โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงบรรยาย ได้แก่การวิเคราะห์ค่าความถี่ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และร้อยละ สถิติเชิงอ้างอิง ได้แก่ T-Test และ ANOVA

สรุปผลการวิจัย

การนำเสนอสรุปผลการวิจัย ผู้วิจัยแบ่งการนำเสนอออกเป็น 4 ตอน ได้แก่

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะประชากร

จากผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพส่วนใหญ่เป็นเพศชาย โดยเกือบครึ่งมีอายุ 19 ปี รองลงมาคืออายุ 20 ปี อายุ 18 ปี อายุ 21 ปี และอายุ 22 ปี ตามลำดับ โดยศึกษาคณะนิเทศศาสตร์ จำนวน 24 คน คณะบริหารธุรกิจ จำนวน 22 คน คณะบัญชี จำนวน 22 คน คณะนิติศาสตร์ จำนวน 22 คน คณะวิศวกรรมศาสตร์ จำนวน 22 คน คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีจำนวน 22 คน คณะศิลปกรรมศาสตร์ จำนวน 22 คน คณะมนุษยศาสตร์ จำนวน 22 คน และคณะเศรษฐศาสตร์ จำนวน 22 คน เป็นนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 1 จำนวน 80 คน ชั้นปีที่ 3 จำนวน 57 คน ชั้นปีที่ 2 จำนวน 48 คน และชั้นปีที่ 4 จำนวน 23 คน ส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือน 5,000-9,999 บาท รองลงมาคือมีรายได้ต่อเดือน 10,000-14,999 บาท รายได้ต่อเดือน 3,000-4,999 บาท มีรายได้ต่อเดือนน้อยกว่า 1,500 บาท และ มีรายได้ต่อเดือน 1,500-2,999 บาท ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมการรับชมละครโทรทัศน์และเนื้อหาละครโทรทัศน์

จากผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพ เกือบครึ่งรับชมละครโทรทัศน์ ส่วนใหญ่ชมละครช่อง 3 รองลงมาคือ ละครช่อง 7 ละครช่อง 5 ส่วนใหญ่ชมละครช่วงค่ำ (18.01 – 22.00 น.) รองลงมาคือ ช่วงดึก (22.00 – 02.00 น.) จำนวน 54 คน ช่วงเย็น (14.01 – 18.00 น.) เกือบครึ่งชมละครเป็นบางตอน ถ้ามีโอกาส รองลงมาคือ ชมเกือบทุกตอน ชมทุกตอนจนจบเรื่อง เกือบครึ่งชมละครประเภทตลก/เบาสมอง รองลงมาคือละครประเภทรัก โรแมนติก ละครประเภทชิงรักหักสวาท ส่วนใหญ่สนทนากับผู้ร่วมชมละครโทรทัศน์นาน ๆ ครั้ง รองลงมาคือเกือบทุกครั้งที่ชม และทุกครั้งที่ชม ส่วนใหญ่ชมละครโทรทัศน์จากเนื้อหาละครโทรทัศน์ ดารานำแสดง นักประพันธ์ และเพลงประกอบละคร เกือบครึ่งชมละครโทรทัศน์เพราะ การดำเนินเรื่องที่สนุก เป็นละครแนวที่ ชอบ รองลงมาคือเนื้อหาดี/มีคติสอนใจ นักแสดงเป็นผู้ที่ชื่นชอบ และชมตามเพื่อนหรือสมาชิกในครอบครัว เกือบครึ่งชมละครโทรทัศน์เพราะสามารถช่วยผ่อนคลายความเครียดได้ รองลงมาคือมีสาระให้ข้อคิด ได้จินตนาการว่าตนเองเหมือนบุคคลในละครโทรทัศน์ และมีความรู้ลึกๆร่วมและเลียนแบบได้ง่าย

3. ผลการวิเคราะห์ศิลปินต้นแบบละครโทรทัศน์

จากผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพส่วนใหญ่ ชื่นชอบศิลปินต้นแบบละครโทรทัศน์ โดยเลือกเป็นอันดับที่ 1 คือ ชีระเดช วงศ์พัฑฒันท์ รองลงมาคือ เฉอมมาลย์ บุญยศักดิ์ และแอน ทองประสม เลือกเป็นอันดับที่ 2 คือ แอน ทองประสม รองลงมาคือ ชีระเดช วงศ์พัฑฒันท์ และเฉอมมาลย์ บุญยศักดิ์ และเลือกเป็นอันดับที่ 3 คือ แอน ทองประสม รองลงมาคือชีระเดช วงศ์พัฑฒันท์ และเฉอมมาลย์ บุญยศักดิ์ เกือบครึ่งชื่นชอบศิลปินต้นแบบละครโทรทัศน์ด้านบทบาทการแสดง รองลงมาคือหน้าตา ร้องเพลง ไพเราะ การวางตัว บุคลิกภาพ นิสัย และ การแต่งกายตามลำดับ

จากผลการวิจัยตามทฤษฎีกระบวนการเรียนรู้จากตัวแบบพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่สนใจศิลปินต้นแบบละครโทรทัศน์ เกือบครึ่งไม่ได้จดจำบทบาทการแสดงศิลปินต้นแบบละครโทรทัศน์ เกือบครึ่งมองว่าศิลปินต้นแบบละครโทรทัศน์มีผลต่อการเลียนแบบ และเกือบครึ่งมองว่าศิลปินต้นแบบละครโทรทัศน์ไม่มีผลต่อแรงจูงใจ

4. ผลการทดสอบสมมติฐาน

1. ลักษณะประชากรของนักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานครมีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการเลียนแบบคิลป็นต้นแบบละครโทรทัศน์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ เพศและการรับชมละครโทรทัศน์ โดยคุณลักษณะที่ต่างกันในด้านอื่นๆไม่ส่งผลทำให้มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการเลียนแบบคิลป็นต้นแบบละครโทรทัศน์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. คิลป็นต้นแบบละครโทรทัศน์มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเลียนแบบคิลป็นต้นแบบละครโทรทัศน์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ กระบวนการเรียนรู้จากตัวแบบ (กระบวนการให้ความสนใจ กระบวนการจำ กระบวนการแสดงออก และกระบวนการจูงใจ) ประเภทละครโทรทัศน์ ปัจจัยการชมละครโทรทัศน์โดยคุณลักษณะที่ต่างกันในด้านอื่นๆไม่ส่งผลทำให้มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการเลียนแบบคิลป็นต้นแบบละครโทรทัศน์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

จากการศึกษาข้างต้น ผู้วิจัยได้นำผลการศึกษาเปรียบเทียบกับผลการศึกษาหรือวิจัยของผู้อื่น และได้ค้นพบประเด็นที่ควรนำมาอภิปราย ดังนี้

รายละเอียดคุณลักษณะทางประชากรของผู้ตอบแบบสอบถามจากจำนวน 200 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุ 19 ปี ศึกษาที่คณะนิเทศศาสตร์ ระดับชั้นปีที่ 1 มีรายได้ต่อเดือน 5,000-9,999 บาท จากคุณลักษณะประชากรดังกล่าว สามารถสรุปได้ว่านักศึกษาในวัยนี้เพิ่งผ่านพ้นวัยรุ่นตอนปลายมาธรรมชาติของวัยนี้ยังมีความเป็นวัยรุ่นอยู่มาก ดังนั้น วัยนี้จึงต้องการความโดดเด่น การเป็นที่ยอมรับในสังคมหรือเพื่อนร่วมงาน และเมื่อพบว่า ดาราหรือคนที่ตนเองชอบหรือนิยม แสดงบุคลิก ลักษณะท่าทางที่น่าสนใจ จึงเป็นสิ่งที่กระตุ้นหรือเป็นต้นแบบให้เกิดพฤติกรรมการเลียนแบบ

จากผลการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นถึง นักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานครมีการเลียนแบบพฤติกรรมตามคิลป็นต้นแบบในทิศทางที่น้อย และนักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพโดยส่วนใหญ่มีการคิดไตร่ตรอง และตัดสินใจในการเลือกรับสารและตีความ นำไปสู่กระบวนการเลือกจดจำ ตามกระบวนการเลือกสรร 3 ขั้นที่กล่าวในบทที่ 2 ซึ่งแสดงให้เห็นว่านักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพมี

การคิดไตร่ตรองแล้วว่า ศิลปินต้นแบบละคร โททท์สน์คนใดที่เป็นต้นแบบที่ดีหรือไม่ดี อีกทั้งยังหมายรวมถึงประเด็นที่ว่าบทบาทการแสดงในละคร โททท์สน์ นักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพได้มีการคิดวิเคราะห์แล้วว่าสิ่งไหนควรเลียนแบบและไม่ควรเลียนแบบ อาทิ การแต่งกาย การใช้ถ้อยคำ ขยับคลาย การคบตีทำร้าย หรือแม้กระทั่งการเสพยาเสพติด เป็นต้น

ในส่วนของทฤษฎีการเลียนแบบ (Imitation theory) ของ Albert Bandura ได้แยกประเด็นเกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้จากตัวแบบ ออกเป็นองค์ประกอบ 4 ประการด้วยกัน คือ กระบวนการให้ความสนใจ (Attention Process), กระบวนการจำ (Retention Process), กระบวนการแสดงออก (Motor Reproduction Process), กระบวนการจูงใจ (Motivation Process)

ซึ่งผลวิจัยที่แสดงค่าออกมานั้นกับทฤษฎีการเลียนแบบ(Imitation theory) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับที่น้อย จากคำถามส่วนใหญ่ในเชิงลบซึ่งแสดงให้เห็นว่านักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพมีการเลียนแบบพฤติกรรมในเชิงลบน้อย จึงส่งผลการวิจัยอยู่ในระดับที่ดี และทำให้ทราบถึงพฤติกรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพโดยส่วนใหญ่ มีกระบวนการเลือกเลียนแบบศิลปินต้นแบบละคร โททท์สน์ โดยไตร่ตรองว่ากระทำใดควรเลียนแบบและการกระทำใดไม่ควรเลียนแบบ ซึ่งการกระทำนั้นจะแสดงออกมาในลักษณะของกระบวนการข้างต้นที่กล่าวไป เริ่มจากการเกิดกระบวนการให้ความสนใจศิลปินต้นแบบละคร โททท์สน์ นำไปสู่กระบวนการจดจำพฤติกรรมของศิลปินต้นแบบละคร โททท์สน์ และนำไปสู่กระบวนการแสดงออกของตนเองที่ได้มาจากสนใจและจดจำ และสุดท้ายนำไปสู่กระบวนการจูงใจ โดยในส่วนนี้จะเป็นส่วนที่นำไปสู่การเลียนแบบพฤติกรรมตามศิลปินต้นแบบละคร โททท์สน์ในเชิงลึก หากเกิดกระบวนการจูงใจในทางที่ผิดก็ส่งผลกระทบต่อบุคคลนั้น หากเกิดกระบวนการจูงใจที่ถูกก็จะส่งผลในการเลียนแบบที่ถูกที่ควร อาทิ การเห็นศิลปินต้นแบบเรียนหนังสือเก่ง แล้วเกิดการเลียนแบบพฤติกรรมตามก็จะส่งผลการเลียนแบบในทางที่ถูกที่ควร แต่หากเลียนแบบศิลปินต้นแบบในการเสพยาเสพติดหรือทำร้ายร่างกาย แล้วเกิดกระบวนการจูงใจก็จะนำไปสู่พฤติกรรมที่เป็นอันตรายต่อสังคม

การศึกษาพฤติกรรมการเล่นแบบนี้ได้สอดคล้องกับงานวิจัยที่มีผู้ศึกษาไว้ ดังนี้

การศึกษาของสิริ โยธรา ณ นคร (2550) การศึกษาเรื่อง ละครโทรทัศน์ที่มีผลต่อพฤติกรรมการเล่นแบบของสตรีวัยทำงาน พบว่า กลุ่มตัวอย่างชื่นชอบเนื้อหาละครโทรทัศน์ในระดับปานกลาง

การศึกษาของสุภาวณี บัวบาน (2549) การศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเล่นแบบดาราและนักร้องของวัยรุ่น พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมการเล่นแบบดาราและนักร้องโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง วัยรุ่นที่มีเพศ ที่ต่างกันมีพฤติกรรมการเล่นแบบดาราและนักร้องต่างกัน

การศึกษาของเนตรนภา อินทโชติ (2551) การศึกษาเรื่อง ละครเกาหลีทางโทรทัศน์กับทัศนคติและพฤติกรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า

- เพศ และความถี่การเปิดรับชม มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตด้านการแต่งกาย การสื่อสารในชีวิตประจำวัน การใช้เวลาว่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

- ความถี่การเปิดรับชม มีความสัมพันธ์กับผลการรับชมละครเกาหลีเกี่ยวกับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตด้านการแต่งกาย การสื่อสารในชีวิตประจำวัน การใช้เวลาว่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

- รูปแบบละครโทรทัศน์เกาหลี มีความสัมพันธ์กับผลการรับชมละครเกาหลีเกี่ยวกับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตด้านการบริโภค การสื่อสารในชีวิตประจำวัน การใช้เวลาว่าง และด้านการศึกษา

การศึกษาของสมชาย เจ็ดกานต์ (2544) การศึกษาเรื่อง ทัศนคติของวัยรุ่นภาพยนตร์โฆษณาในโรงภาพยนตร์ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ด้านทัศนคติความรู้ความเข้าใจ เพศของวัยรุ่นที่มีระดับความคิดเห็นและความรู้สึกคือ ทั้งสองเพศมีความเข้าใจเนื้อหาและเรื่องราวในด้านบวกในระดับมาก และเพศชายมีการจดจำชื่อตราสินค้าในด้านบวกในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

ผลการศึกษาเรื่อง การศึกษาพฤติกรรมการเล่นแบบศิลปินต้นแบบละครโทรทัศน์ของ นักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพ ทำให้ทราบถึงอิทธิพลต่างๆ ที่มีผลต่อพฤติกรรมการเล่นแบบ ดังนี้

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไปจึงควรใช้การ วิจัยเชิงคุณภาพในรูปแบบสัมภาษณ์เจาะลึกของผู้รับสาร และสัมภาษณ์หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ ผู้ จัดละครโทรทัศน์ ผู้ประพันธ์ หรือศิลปินต้นแบบ ละครโทรทัศน์ เป็นต้น
2. ควรมีการศึกษากลุ่มตัวอย่างเปรียบเทียบกันโดยขยายขอบเขตระดับการศึกษาอื่นๆ ของ เยาวชน เช่น ระดับภาค ระดับประเทศ หรือแยะระหว่างในเขตเมืองและเขตชนบทว่าในพื้นที่ไหนมี การเลียนแบบมากกว่ากัน
3. ควรศึกษาในประเด็นเจาะลึกเฉพาะด้านหรือผลกระทบที่เกี่ยวข้องโดยตรง รวมถึงการใช้ ประโยชน์จากการดูละครโทรทัศน์ว่ากลุ่มตัวอย่างมีการนำจากละครโทรทัศน์ไปใช้ประโยชน์ใน ชีวิตประจำวันบ้าง

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

กาญจนา แก้วเทพ (2543). *สื่อสารมวลชนทฤษฎีและแนวทางการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

กาญจนา แก้วเทพ (2545). *สื่อบันเทิง: อำนาจแห่งความไร้สาระ*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ เอ็ดดิสันเพรส โปรดักส์.

ขวัญเรือน กิตติวัฒน์ (2531). *แนวคิดเบื้องต้นเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการสื่อสาร*. ในเอกสารประกอบการสอนวิชาพลศาสตร์ของการสื่อสาร (หน่วยที่ 2). นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

ชนิดวีสรณ์ ตรีวิทยานุมิ (2544). *กระบวนการเลียนแบบ*. สืบค้นเมื่อ 25 สิงหาคม 2553 จาก <http://www.ismed.or.th/SME/src/upload/knowledge/1181535116466ccb8c352e6.pdf>

ทัศนีย์ เทอมธนากาญจน์ (2546). *อิทธิพลของบุคคลต้นแบบที่มีต่อพฤติกรรมกรรมการเลียนแบบความตั้งใจซื้อสินค้าที่มีความเกี่ยวพันสูงและต่ำกับวัยรุ่น*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

นภาพรณ อัจฉริยะ (2531). *การจัดรายการวิทยุโทรทัศน์*. ในเอกสารประกอบการสอนวิชาพลศาสตร์ของการสื่อสาร (หน่วยที่ 11). นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

เนตรนภา อินทโชติ (2551). *ละครเกาหลีทางโทรทัศน์กับทัศนคติและพฤติกรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

เบญจารักพงษ์ (2542). การเรียนรู้พฤติกรรมทางสังคมของวัยรุ่นในเขตเมือง. วิทยานิพนธ์
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ปีทมาภรณ์ สุขสมโชค (2551). ละครโทรทัศน์ที่มีผลต่อการเลียนแบบของเด็กวัยรุ่นตอนต้น.
วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน (2542). ความหมายของละคร. สืบค้นเมื่อ 10 สิงหาคม 2553 จาก
<http://rirs3.royin.go.th/new-search/word-search-all-x.asp>

พรพิมล เจียมนาครินทร์ (2539). พัฒนาการวัยรุ่น. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ดินอ้อแกรมมี.

พีระ จิรโสภณ (2532). การเลือกสรรและการแสวงหาข่าวสาร. ใน เอกสารประกอบการสอนชุดวิชา
ประสบการณ์วิชาชีพนิเทศศาสตร์ (หน่วยที่7). นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัย
ธรรมมาธิราช.

ยุวพาส์ ชัยศิลป์วัฒนา (2545). ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับวรรณคดี. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

วิโรจน์ อารีย์กุล (2545). การดูแลสุขภาพเด็กวัยรุ่น: วิชายุทธจุลสาร ฉบับที่ 22 ประจำเดือน
พฤษภาคม-สิงหาคม. กรุงเทพมหานคร: วิชายุทธ จำกัด.

สมชาย เจิดกานต์ (2543). ทักษะคิดของวัยรุ่นต่อภาพยนตร์โฆษณาในโรงภาพยนตร์ อำเภอเมือง
จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สมฤทัย กล่อมน้อย (2547). พฤติกรรมการเปิดรับชมและการเลียนแบบสื่อละครโทรทัศน์หลังข่าว
ภาคค่ำช่อง 7 สี ของกลุ่มวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์วารสารศาสตร์และ
สื่อสารมวลชนมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สิริโยธนา ณ นคร (2550). ละครโทรทัศน์ที่มีผลต่อพฤติกรรมการเลียนแบบของสตรีวัยทำงาน.
วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

สุพัฒน์ โตวิจักขณ์ชัยกุล (2551). *พฤติกรรมก้าวร้าวของวัยรุ่นไทย*. เชียงใหม่: สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สุภาวณี บัวบาน (2549). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมกาเปลี่ยนแบบคาราและนักร้องของวัยรุ่น*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

อรนุช เลิศจรรยารักษ์ (2541). *หลักการเขียนบทโทรทัศน์*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ภาษาอังกฤษ

Albert, B (1986). *Social foundations of thought and action: A social cognitive theory*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.

Bandura, A, (1971). *Psychological Modeling: Conflicting Theories*, Chicago: Alteration.

Bandura, A. (1977). *Social Learning Theory*, New Jersey: Prentice – Hall.

Fishbein, M. (ed) (1967). *Reading in Attitude Theory and Measurement*, NY: John Wiley.

Klapper, J (1960). *The Effects of Mass Communication*, NY: Free Press.

Maccoby, E. (1954). “*Why Do Children Watch Television*”. *Public Opinion Quarterly*, 18: 239-244.

Mcquail, D (2000). *Mcquail’s mass communication theory*, London: Sage.

Miller, N.E.& Dollard, J. (1941). *Social Learning and Imitation*, New Haven: Yele University press.

Schramm, “W.et al (1966). *Television in the lives of Our Children*, Stanford CA: Standford University Press.

Zajonc, R. (1954). "Some Effects of the "Serials", *Public Opinion Quarterly*, 18: 367 – 374.

Yamane, T. (1973). *Statistics: An introductory analysis*. New York: Harper & Row.

ภาคผนวก

แบบสอบถาม

การวิจัยเรื่อง “การศึกษาพฤติกรรมการเลียนแบบศิลปินต้นแบบละครโทรทัศน์ของนักศึกษา
มหาวิทยาลัยกรุงเทพ”

คำชี้แจง : แบบสอบถามชุดนี้จัดทำขึ้นเพื่อใช้ประกอบการจัดทำสารนิพนธ์ หลักสูตรนิเทศศาสตร
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยกรุงเทพ ซึ่งคำถามแบ่งออกเป็น 4 ตอน จำนวน 30 ข้อ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

คำชี้แจง : กรุณาใส่เครื่องหมาย (✓) หน้าข้อที่ตรงกับความเป็นจริงของตัวท่านมากที่สุด

1. เพศ

( ) ชาย ( ) หญิง

2. อายุ ..... ปี (โปรดระบุอายุเต็มเท่านั้น)

3. คณะ

( ) คณะนิเทศศาสตร์	( ) คณะบริหารธุรกิจ
( ) คณะบัญชี	( ) คณะนิติศาสตร์
( ) คณะวิศวกรรมศาสตร์	( ) คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
( ) คณะศิลปกรรมศาสตร์	( ) คณะมนุษยศาสตร์
( ) คณะเศรษฐศาสตร์	

4. ระดับชั้นปี ..... (โปรดระบุ)

5. รายได้

( ) น้อยกว่า 1,500 บาท	( ) 1,500-2,999 บาท	( ) 3,000-4,999 บาท
( ) 5,000-9,999 บาท	( ) 10,000-14,999 บาท	( ) 15,000-19,999 บาท

- ( ) 20,000-24,999 บาท   ( ) 25,000-29,999 บาท   ( ) 30,000-49,999 บาท
 ( ) ตั้งแต่ 50,000 บาท ขึ้นไป

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการรับชมละครโทรทัศน์

คำชี้แจง: กรุณาใส่เครื่องหมาย (✓) หน้าข้อที่ตรงกับความเป็นจริงของตัวท่านมากที่สุด

6. คุณรับชมละครใหม่

- ( ) รับชม   ( ) ไม่รับชม

7. คุณดูละครช่องใด

- ( ) ช่อง 3   ( ) ช่อง 5   ( ) ช่อง 7   ( ) ช่อง 9
 ( ) ช่องอื่น ๆ (โปรดระบุ).....

8. คุณรับชมละครโทรทัศน์ในช่วงเวลาใด

- ( ) ช่วงเช้า (06.00 – 10.00 น.)   ( ) ช่วงกลางวัน (10.01 – 14.00 น.)
 ( ) ช่วงเย็น (14.01 – 18.00 น.)   ( ) ช่วงค่ำ (18.01 – 22.00 น.)
 ( ) ช่วงดึก (22.00 – 02.00 น.)

9. คุณรับชมละครโทรทัศน์บ่อยแค่ไหน

- ( ) ชมทุกตอนจนจบเรื่อง   ( ) ชมเกือบทุกตอน
 ( ) ชมเป็นบางตอน ถ้ามีโอกาส   ( ) ไม่เคยติดตามชมเรื่องใดเป็นพิเศษ

10. ประเภทของละครโทรทัศน์

- ( ) รักโรแมนติก   ( ) ชิงรักหักสวาท   ( ) ตลก/เบาสมอง
 ( ) สยองขวัญ   ( ) ชีวิตการต่อสู้   ( ) อาชญากรรม/สืบสวน
 ( ) ประวัติศาสตร์/ชีวประวัติ   ( ) อื่น ๆ (โปรดระบุ) .....

11. ท่านสนทนากับผู้ร่วมเปิดรับชมละครโทรทัศน์ทั้งขณะที่ชมอยู่และเวลาอื่นๆบ่อยแค่ไหน

- ( ) ทุกครั้งที่ชม ( ) เกือบทุกครั้งที่ชม
( ) นาน ๆ ครั้ง ( ) ไม่เคยเลย

12. ปัจจัยที่ท่านเลือกชมละครโทรทัศน์มากที่สุด

- ( ) เนื้อหาละคร ( ) ดารานำแสดง ( ) นักประพันธ์ ( ) เพลงประกอบละคร

13. ท่านชอบชมละครโทรทัศน์เพราะเหตุผลใดมากที่สุด

- ( ) เนื้อหาดี มีคติสอนใจ ( ) การดำเนินเรื่องที่สนุก เป็นละครแนวที่ชอบ
( ) นักแสดงเป็นผู้ที่ชื่นชอบ ( ) ชมตามเพื่อนหรือสมาชิกในครอบครัว

14. ท่านได้รับอะไรจากละครโทรทัศน์ที่ท่านเปิดรับชม

- ( ) ช่วยผ่อนคลายความเครียดได้
( ) มีสาระให้ข้อคิด
( ) ได้จินตนาการว่าตนเองเหมือนบุคคลในละครโทรทัศน์
( ) มีความรู้ที่กว้างและเลียนแบบได้ง่าย

ตอนที่ 4 คำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการเลียนแบบจากศิลปินต้นแบบละครโทรทัศน์

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย (✓) ระบุลงข้อความด้านล่างต่อไปนี้เกี่ยวข้องกับคุณในเรื่องใด

ข้อความ	ระดับพฤติกรรมกรรมการเลียนแบบ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
21.ชอบเลียนแบบลักษณะนิสัยตามศิลปินต้นแบบละครโทรทัศน์ เช่น ลักษณะการเดิน การหัวเราะ การนั่ง เป็นต้น					
22.ชอบเลียนแบบการแต่งการศิลปินต้นแบบละครโทรทัศน์ จะได้ตามกระแสนิยม					
23.บทสนทนาที่ศิลปินต้นแบบโทรทัศน์ใช้ในการแสดงละครโทรทัศน์มีคำหยาบคายและท่านได้นำคำเหล่านั้นมาใช้ในชีวิตประจำวันด้วย					
24.คิดจะเลียนแบบตามศิลปินต้นแบบละครโทรทัศน์ในจากการทำร้ายร่างกายหรือจากต่อสู้เพื่อให้เห็นว่าคือผู้เข้มแข็ง					
25.เมื่อโมโหหรืออารมณ์ไม่ดีจะทำลาย ขว้างปาสิ่งของเหมือนตามที่ท่านได้เห็นจากศิลปินต้นแบบละครโทรทัศน์					
26.เมื่อเห็นศิลปินต้นแบบละครโทรทัศน์เที่ยวสถานบันเทิงตอนกลางคืนทำให้ท่านอยากลองไปเที่ยวดูบ้าง					
27. หากศิลปินต้นแบบละครโทรทัศน์ใช้ผลิตภัณฑ์หรือสินค้าใด จะซื้อสินค้าชนิดนั้นมาใช้ตามทันที					

ข้อความ	ระดับพฤติกรรมการณ์เลียนแบบ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
28. เมื่อเห็นศิลปินต้นแบบละครโทรทัศน์ใช้สินค้าที่มีราคาแพงและใช้ของฟุ่มเฟือย ทำให้อยากเลียนแบบตามนั้นบ้าง					
29. ได้เห็นพฤติกรรมการณ์เสพยาเสพติดของศิลปินต้นแบบละครโทรทัศน์ท่านคิดจะเลียนแบบดูบ้าง					
30. เห็นพฤติกรรมการณ์ดื่มสุราหรือเครื่องดื่มมึนเมาของศิลปินต้นแบบละครโทรทัศน์ทำให้อยากจะดื่มตามบ้าง					

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	นายธนวุฒิ เศรษฐฤทธิ์
วัน เดือน ปีเกิด	11 มิถุนายน 2528
สถานที่เกิด	ตำบลบางบางปลา อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	1/3 หมู่ที่ 11 ตำบลบางปลา อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ 10540
ตำแหน่งปัจจุบัน	ครูอัตราจ้าง แผนกวิชาคอมพิวเตอร์
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนวัดราษฎร์นิยมธรรม หมู่ที่ 9 ตำบลบางปลา อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ 10540
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2544	สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียน ภ.ป.ร. ราชวิทยาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์
พ.ศ. 2547	สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียน ภ.ป.ร. ราชวิทยาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์
พ.ศ. 2549	สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาศิลปการแสดง คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
ประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2553	พนักงานราชการ ตำแหน่งครูอัตราจ้าง แผนกวิชาคอมพิวเตอร์ โรงเรียนวัดราษฎร์นิยมธรรม
ผลงานที่ได้รับรางวัล	
	ได้รับรางวัลการประกวดเขียนบท โครงการ “Sodsai Award ครั้งที่ 10”

มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

ข้อตกลงว่าด้วยการอนุญาตให้ใช้สิทธิในวิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์

วันที่ 20 เดือน เมษายน พ.ศ. 2554

ข้าพเจ้า (นาย/นาง/นางสาว) ศุภวุฒิ เสงี่ยมกุล อยู่บ้านเลขที่ 1/3

ชอย นางปลา 1 ถนน เทพารักษ์ ตำบล/แขวง นางปลา

อำเภอ/เขต บางพลี จังหวัด สมุทรปราการ รหัสไปรษณีย์ 10540

เป็นนักศึกษาของมหาวิทยาลัยกรุงเทพ รหัสประจำตัว 7520301586

ระดับปริญญา ตรี โท เอก

หลักสูตร นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา นิเทศศาสตร์ คณะ บัณฑิตวิทยาลัย

ซึ่งต่อไปนี้เรียกว่า "ผู้อนุญาตให้ใช้สิทธิ" ฝ่ายหนึ่ง และ

มหาวิทยาลัยกรุงเทพ ตั้งอยู่เลขที่ 119 ถนนพระราม 4 แขวงพระโขนง เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร 10110 ซึ่งต่อไปนี้เรียกว่า "ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิ" อีกฝ่ายหนึ่ง

ผู้อนุญาตให้ใช้สิทธิ และ ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิ ตกลงทำสัญญากันโดยมีข้อความดังต่อไปนี้

ข้อ 1. ผู้อนุญาตให้ใช้สิทธิขอรับรองว่าเป็นผู้สร้างสรรค์และผู้มีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวในงานสารนิพนธ์/วิทยานิพนธ์หัวข้อ การศึกษาคู่สมการเส้นขนานสี่เหลี่ยมด้านขนาน
และกราฟที่หนึ่งของนักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพ

ซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยกรุงเทพ (ต่อไปนี้เรียกว่า "สารนิพนธ์/วิทยานิพนธ์")

ข้อ 2. ผู้อนุญาตให้ใช้สิทธิตกลงยินยอมให้ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิโดยปราศจากค่าตอบแทนและไม่มีการกำหนดระยะเวลาในการนำสารนิพนธ์/วิทยานิพนธ์ ซึ่งรวมถึงแต่ไม่จำกัดเพียงการทำซ้ำ ดัดแปลง เผยแพร่ต่อสาธารณชน ให้เช่าต้นฉบับหรือสำเนา งาน ให้ประโยชน์อันเกิดจากลิขสิทธิ์แก่ผู้อื่น อนุญาตให้ผู้อื่นใช้สิทธิโดยจะกำหนดเงื่อนไขอย่างหนึ่งอย่างใดด้วยหรือไม่ก็ได้ ไม่ว่าทั้งหมดหรือเพียงบางส่วน หรือการกระทำอื่นใดในลักษณะทำนองเดียวกัน

ข้อ 3. หากกรณีมีข้อขัดแย้งในปัญหาลิขสิทธิ์ในสารนิพนธ์/วิทยานิพนธ์ระหว่างผู้อนุญาตให้ใช้สิทธิกับบุคคลภายนอกก็ดี หรือระหว่างผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิกับบุคคลภายนอกก็ดี หรือมีเหตุขัดข้องอื่นๆ เกี่ยวกับลิขสิทธิ์ อันเป็นเหตุให้ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิไม่สามารถนำงานนั้นออกทำซ้ำ เผยแพร่ หรือโฆษณาได้ ผู้อนุญาตให้ใช้สิทธิยินยอมรับผิดชอบและชดเชยค่าเสียหายแก่ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิในความเสียหายต่างๆ ที่เกิดขึ้นแก่ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิทั้งสิ้น

สัญญาที่ห้าขึ้นสองฉบับ มีข้อความเป็นอย่างเดียวกัน คู่สัญญาได้อ่านและเข้าใจข้อความในสัญญาโดย
ละเอียดแล้ว จึงได้ลงลายมือชื่อให้ไว้เป็นสำคัญต่อหน้าพยาน และเก็บรักษาไว้ฝ่ายละฉบับ

ลงชื่อ.....ผู้อนุญาตให้ใช้สิทธิ
(.....)

ลงชื่อ.....ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิ
(.....)
ผู้อำนวยการสำนักหอสมุด

ลงชื่อ.....พยาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศิวพร หวังพิพัฒน์วงศ์)
กณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ลงชื่อ.....พยาน
(.....)

